

MŰFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, április 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelők: Egy pásztorlevél.
A képviselőház ülése.
A nagyhalomai nyomor.
A makó-vásárhelyi vasút megnyitása.
Új kabinet.
A csanádi püspök a kivándorlás ellen.
A kereskedői nyugdíj szervezése.
Szél Kálmán az ex-lex-ről.
Szédelgő ügyvédjelölt.
Öngyilkosság a vasúti kocsiiban.
A szünnap-bizottság ülése.
Egy asszony drámája.
Leányasszonyok dragonyos főhadnagy.
Tárcsa: Az unoka. Irt: Biberach.
Regény-Csarnok: Klára grófnő. Fordította: Ritt Gyula.

Egy pásztorlevél.

Arad, április 24

Van a szent könyveknek egy megindítóan szép példázata a jó pásztorról. A jó pásztorról, aki gondoskodik juhairól, zöldelő legelőre, üde forrásra tereli, hajtja nyáját; ha farkas, ha ragadozó vad támad rájuk, nem fut el, mint a béres, hanem életét is kész adni juhaiért.

Ki ne ismerné a jó pásztor, a jó pásztor napjainkban is, aki nem hagyja el juhait, a tudás mindig jobban és jobban zöldelő legelőjén, a hit üde, éltető forrásain táplálja őket; védi a farkasoktól, a ragadozó vadaktól, akik kívül a bárányok öltözetében támadnak a vigyázatlan nyájra, belül pedig ragadozó farkasok, akik elrabolják a hitet, a szeretetet: a jobb jövőbe vetett hitet, az Isten és a haza iránti szeretetet, adva helyette elégedetlenség-

Az unoka.

Irt: Biberach.

— Nézze — szolt a doktor — ez a legboldogtalanabb asszony a világon.

Feketeruhás nő jött a fenyvesek között felé egy öt-hat éves fiú és egy cselédforma öreg asszony társaságában. Megnéztem mikor elhaladt mellettünk és barátságosan viszonzta a doktor köszönését. Negyven éves lehetett; a haja félig ősz, de a termete csodálatosan ruganyos, dőlő és erős, az arca pedig a maga energikus vonásaival egy görög márvány-szobor.

— Zsadányi Andrásné, mondta a doktor, az egykori zarándi főispán özvegye. A fiú az unokája.

... A Zsadányiak az első család a mi vármegyénkben. Talán ötszáz év óta minden második főispán Zsadányi volt és az egész család a maga nagy vagyonával csupa finom büszkeség előkelő gőg. En úgy ismerkedtem meg velük gimnazista koromban, hogy a fiatal Zsadányit, a főispán fiát tanítottam.

A főispán akkoriban halt meg tüdővészben, én tíz esztendeig nem halottam róluk semmit. Mikor egyszer otthonjártam, akkor láttam újra őket. Zsadányiné az maradt, aki volt: hódítóan szép, büszke asszony, a fia — egykori tanítványom — pedig csinos, hetyke fiú lett. Huszonegy éves volt, leiszolgálta az önkéntes esz-

get, ennek nyomában boldogtalanságot és kétségbeesést.

Sokan emelték már fel szavukat, hogy felnyissák a boldogtalanok szeméit, akiket a bárányok öltözetében megjelent ragadozók elcsábítottak.

Beszélt a tudomány. Hisz ott künn, a hova benneteket a hazátlanok serege csal, új terhek, új fátadalmak várnak reátok. Nem értitek meg a nyelvet, amely hozzátok szól, nem tudjátok kimondani a szót, amely kenyeret kér éhségtől elcsigázott gyermekeitek szájába. Nem élhettek ott meg, hisz ezren és százezeren vannak ott, munkabíró, nagyobb erejű, erősebb alkatu emberek, akiket nem tudtok kiszorítani, akik titeket fognak minden térről leszorítva az inség és nyomor végső küzdelmeibe taszítani. A többség legyőzi a kisebbséget, az erősebb hatalmat vesz a gyöngén, a tudománynak meg van a maga kétszerkettője, mely száraz, mely egyszerű, de mindig igaz marad, a melyet semmiféle de, semmiféle hanem nem fog soha megdönteni. Szóval az ész, a józan ész egyenes gondolkodása követeli, tegyetek le a vérmes reményekről, a föld, melyet megműveltetek, nektek fog teremni, de a tengerentúl kincsei aligha boldogítanak benneteket. Így az ész, a tudás, a tudomány.

A szív tovább megy, az érzelmek is egyébről beszélnek. Az ég, melyen először láttad a nap fényét, a csillagok ragyogását, a fellegek szeszélyes játékát, az égi láng villámát, a ház, melyben bölcsőd ringott, a föld, melyet atyáid vére

szentelt meg, a melyet verejtéked öntözött, a rög, mely elhunyt kedveseid nyugvó porait takarja, a madár dala, az erdők zenéje, az édes honi nyelv csengése, mind arról beszél, arról regél, amit a költő énekelt: „a nagy világon e kívül nincsen számodra hely“.

Az ész okoskodik, a szív kérlel és az ész a szívvel, a tudás az érzelmekkel nem volt elég arra, hogy erőt vegyen korunk legnagyobb betegségén, legátkosabb nyavalyáján, mely annyi munkás kéztől fosztja meg a hazai földet és a mely annyi jobb sorsra érdemes férfit, nőt, öreget, ifjat tesz boldogtalaná egy életen keresztül. Korunk nyavalyája: a kivándorlás nem szűnik, sőt napról-napra nő, sem az észnek, sem a szívnek nincs rá eléggé hathatós gyógyszere és mi csak fogyunk, fogyunk, öröme az azoknak, akik a mi bukásunkon akarnak majd a magasba emelkedni.

Mindenki tudja, hogy ez így nem maradhat; érzi mindenki, hogy itt tenni kell, meg kell menteni a hazai földnek a munkás kezét, a munkás kéz emberének vissza kell szerezni a megelégedést és a boldogságot, ha nem akarjuk veszni hagyni atyánkfiait, atyánkfiaival nemzetünket. Az ész, a szív kimerítették már minden erejüket, az okoskodás és az érzelmek világa nem tudta megállítani utjában az ujkori népvándorlást. Nincs hát segítség sehol e gyötrelemben? Még az ég is beborult már a magyar fölött? ...

És a kétség pillanataiban megjelenik egy kép, az üdvözítő Isten-ember képe,

tend-jét a huszároknál, pezsgőzött és váltókat irt alá és egy napon kijelentette az anyjának, hogy ő feleségül veszi Mayer Ilonát.

Az öreg Mayer lovakkal és marhákkal kereskedett és a leánya zarándi fogalmak szerint legfeljebb arra tarthatott igényt, hogy szeretője legyen Zsadányi Andrásnak. A különben szimpla Mayer Ilona azonban felette csinos, ügyes és kacér nőcske volt és valamelyik majálison, a mikor a fiatal Zsadányi — általános megbotrányozásra — hajnalig vele táncolt, helyes érzéssel konstata, hogy dőreség volna szeretőjévé lennie a fiúnak, mikor felesége is lehet. És Zsadányi András egy napon csakugyan bejelentette az anyjának, hogy feleségül veszi Mayer Ilonát.

— A kupec leányát, kérdezte Zsadányiné.

— Azt, felelte a fiú.

— Nem fogod feleségül venni, mondotta Zsadányiné határozottan.

— De el fogom venni, válaszolt a fiú és összeszorította a fogát.

Es akkor megkezdődött a nagy harc az anya és a fiú között. Zsadányiné imádta a fiát, de türelmetlenül tartotta azt a gondolatot, hogy a Mayer-leány belekerüljön a családjába. András pedig makacsul és szerelmesen monddta:

— Elveszem. Elveszem. Harmadfél év múlva nagykoru leszek és elveszem.

Az anyja egy napon azt találta neki mon-

dani, hogy meghosszabbíttatja a kiskorúságát és attól a naptól kezdve András egy barátságos szót sem váltott az anyjával. Hideg volt és alázatos, pénzt nem kért és nem költött és dühödten kezdett tanulni, hogy a vizsgát letegye.

Másfél évig tartott a küzdelem az anya és a fiú között és egy napon András, aki csakugyan mesés gyorsasággal tette le a vizsgáit, és éjjel nappal tanult komor elkeseredéssel, köhögni kezdett. Nem panaszkodott egy fél-évig, de azután ágyba dőlt. A tüdeje, méltóságos asszonyom, a tüdeje ... mondták a vidéki orvosok, akik megvizsgálták. El kell vinni a délvidékre.

Akkoriban lettem magántanár, kezdtek ismerni a nevemet és egy napon levelet kaptam Zsadányinétől: utazzam rögtön baza és látogassam meg őt.

Másnap otthon voltam. Elbeszélte nekem az András történetét, amit különben ismertem, elmondta, hogy azért is hivatott engem, mert nem akarja a fiát megijeszteni, valami ismeretlen professzorral és azután így folytatta:

— Doktor. Magáról azt mondják nekem, hogy feltétlenül bizhatom a tudásában. Vizsgálja meg Andrást és mondja meg nekem, csakugyan az apja halálos baját örökölte-e. De őszintén mondja meg. Követelem és parancsolom, hogy őszintén mondja meg.

aki honfiui bánattal könnyeket oszt Jeruzsálem városa fölött és hallatszik az apostol utódnak, a jó pásztornak szövege: „A lakosaitól megfosztott ország felett ki uralkodhatik? Csanád fenkölt gondolkozásu, hazafias lelkü, izig, vérig vallásos szívü püspöke áterezte a veszedelmet, mely a hazára és a vallásra származik, midőn „a fiu otthon hagyja öreg, törődött szüleit, a testvér testvérét, gyakra a hitves élete párját, a szülő nem gondol magzatjával, nem törődnek többé azokkal, akikhez a vérség, vagy a kegyelet füzi: elkótyavetyéli keservesen szerzett vagyontkáját, kezébe veszi a vándorbotot és vakon neki indul a nagy világnak, rábizza sorsát egy hontalan ágensra, a kinek pedig nincs egyéb célja, mint hogy a szerencsétlen kivándorló verejtékéből, csontjaiból üzletet csináljon;“ a jó pásztor megértette, hogy itt tenni kell, hogy a hol az ész okoskodása, a szív érzelmei erőtlének, ott a hit és vallás mennyei igéi még mindig hozhatnak gyümölcsöket, óva inti népét a mételetől, figyelmezteti a veszélyekre és hogy szava ne legyen a pusztában elhangzó szó, megbizsa papjait, az Ur szölleiben munkatársait, hogy lelkipásztori gondjuk terjedjen ki a hivek minden szükségére, nyissanak számukra új jövedelmi forrásokat, segítsék őket küzdelmeikben, a vallásosság és Isten szeretete mellett fokozzák szíveikben a honi föld szeretetét is, legyenek pásztoraik minden szükségükben, lelkiben úgy, mint testiben. A főpásztor szava a pásztorokhoz, a jó pásztor szava a nyájhoz. A pásztor, aki óvja nyáját, az atya, a ki inti gyermekeit.

Vegyétek és olvassátok!

Monay Ferenc.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 24.

A „nulla dies sine linea“ közmondást a magyar képviselőházban mostanában így variálják: „Nincs nap Lengyel nélkül.“ Egyszer interpellál, máskor indítványoz, majd négy órás szónoknak csap fel, ujabban pedig mindennap

Megvizsgáltam a fiut és úgy találtam, hogy a tüdője nagyon rossz állapotban van. Örökölte a hajlandóságot, talán magát a betegséget is, dorbézolt is sokat, az utolsó másfél év keserősége és makacs tanulása is megártott neki, szóval én ezt jelentettem Zsadányinének:

— Komoly az állapota.

— Hány évig élhet, kérdezte nyersen Zsadányiné.

Haboztam.

— Az igazat, doktor, mondta parancsoló hangon.

— Volt rá eset, hogy hasonló betegséggel . . .

— Ej, az fecsegés. Hány évről kezdesz beszélni, mondta türelmetlen parancsoló.

— Két-három év bizonyos.

Zsadányiné lehunyta egy pillanatra a szemét, sóhajtott egyet és rekedt hangon mondta:

— Akkor hát mégis Zsadányi Andrásné lesz Mayer Ilona.

Szólni akartam.

— Ne szóljon semmit doktor. Tudom mit akar mondani. Nincs jogom hozzá, hogy ehhez a veszendő élethez hozzákapszoljak egy viruló fiatal életet. De hiszen az a lány azt mondja, hogy szereti. En tudom, hogy nem igaz. De mit bánom én. És mi közöm nekem ahhoz a lányhoz. Én kedvesse és boldoggá akarom tenni a fiam utolsó éveit. És ha ölnöm kellene egy mosolygásért, azt is megtenném. Doktor, haldeklük a fiam és én törődöm egy hiu és

a villamos sztrájkjéről értekeznek a napirend előtt. Ma is ezt tette, mire Széll Kálmán miniszterelnök megnyugtató kijelentéseket tett.

Még Münnich Aurél és Polonyi Géza csatározta a napirend előtt és ezután Bakó József és Babó Mihály beszéltek az indémnitás ellen.

Az érdeklődést azonban a folyosói csoportok keltették fel, a melyek a helyzettel foglalkozva, vitatkoztak hangosan obstrukció és az ex-lex felől.

Különös feltűnést keltett, hogy Széll Kálmán miniszterelnök, Tisza Istvánnál majdnem fél óráig értekezett, majd Apponyi Albert gróffal vonult félre és szinte hosszabban beszélgetett vele. Feltűnt a folyosón az is, hogy Andrássy Gyula gróf Polonyi Gézával tanácskozott. Ezek a purporlók a jövő héten megtartandó pártközi értekezletet készítették elő és mindenki feszülten várja, hogy lesz-e és minő eredménye a pártközi értekezletnek.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László és báró Fejérváry Géza miniszterek.

Elnök megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

(A villamos sztrájk.)

Lengyel Zoltán újabb a közúti vasút elbocsátott alkalmazottai érdekében szólal fel. A társaság új emberei temérdek balesetet okoztak és a sajtó elhallgatja azokat. Tizennégy nap óta 8 elgázolás történt. A társulatot szerinte meg kell rendszabályozni. Kérdi, hogy a sajtó miért nem hozza nyilvánosságra a villamos baleseteket? Azért, mert a lapok pauszálékát kapnak.

Vészi (közbeszól.)

Lengyel: Azt hiszi, hogy Vészi lapja is kap pauszálékát.

Vészi: Kapok, hirdetésekért. On se ad ingyen jogi tanácsokat.

Lengyel Zoltán: Bűnpártolásnak tartja, ha a miniszter nem intézkedik az emberpusztítás ellen és a főváros közbiztonságát nem biztosítja.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem igaz az, hogy nem törődik a villamos társaság ügyeivel. Sőt eddig is mindenkoron kért jelentést és ezután is tételt jelentést a sztrájkjól. Ha a sajtóiroda nem ad ki jelentést, úgy intézkedni fog. Eddig is fogadta a sztrájkolókat és kijelenti, hogy az alkalmazottak érdekében közbenjár.

Kubik Béla: A multkor közbeszólott, hogy

tolakodó leánnyal. En legyőzőm a büszkeséget a fiamért és az ő jövője aggasszon. Zsadányiné lesz, azután özvegy Zsadányiné, ezért odaadhat két évet az életéből Mayer Ilona. Azután meg ki tudja . . . A boldogtalan szerelem tette beteggé a fiamat, hátha a boldog szerelem meggyógyítja. Ne szóljon semmit doktor, ne szóljon semmit . . . nem akarok semmit hallani. Isten vele doktor.

. . . Szinte kergetett. Mentem. Mi jogon avatkoztam volna bele idegen emberek ügyeibe. Es hiába is lett volna a beavatkozás. A leányt — csakugyan hiu volt végtelenül — vissza nem tarthattam volna, a fiut sem, Zsadányinét pedig legkevésbé. A milyen makacsul ellenetzte addig a fiu házasságát, olyan parancsoló akarattal sürgette most. Két hét mulva megvolt az esküvő, a fiatal pár elutazott délre és ott is maradt vagy három évig. A második évben fiuk született, a harmadik évben pedig meghalt Zsadányi András.

Zsadányiné elutazott, haza hozta a fia holttestét, hazahozta az asszonyt és hazahozta az unokáját. Egy esztendő mulva levelet kaptam tőle: látogassam meg.

Mikor ott voltam, az ablakhoz vezetett.

— Nézze, doktor, az unokám.

A kastély udvarán egy kicsi szőke gyerek játszott: a Zsadányi András és Mayer Ilona fia.

— Doktor — mondta Zsadányiné szorongva — meg kell vizsgálnia az unokámat.

Ránéztem a parancsoló, erős asszonyra. A

a mentők a társaságtól fizetést kapnak. Arról értesült, hogy nem kapnak, tehát visszavonja a közbeszólását. De hibáztatja a társaságot, a miért nem fizeti a mentőket, holott a legtöbb munkát a társaság adja a mentőknek.

Szól ezután a főrendek inkompatibilitási javaslatáról és kifogásolja, hogy még mai napig sem küldték a bizottsághoz.

(A költségtöbblet.)

Münnich Aurél: Polonyival szemben azt vitatja, hogy az unjancemelés nem okoz költségtöbbletet.

Polonyi Géza fenntartja álláspontját, a mivel szemben

Münnich Aurél újabb hangoztatja, hogy az unjancemelés költségeit a beállott fogyatékok következtében megtakarított összegekből fedezik.

(Az indémnitás.)

Bakó József: A protestáns lelkészek javadalmazásának javítását és az 1848 XXII. t. c. végrehajtását követeli. Szól a balatonhajózási részvénytársaságról. Majd a bécsi kamarillát emlegeti, a mely Magyarországnak legnagyobb ellensége. Panaszkodik a kormány ellen, mert nem tudja megvédeni Magyarország érdekeit Ausztriával szemben. Önálló hadsereget és az önálló vámterület felállítását követeli. Az indémnitit nem fogadja el.

Szünet után

Babó Mihály kijelenti, hogy már pártállásánál sem fogadja el az indémnitit. A dinasztiairól szól, a mely nem törődik szerinte a magyarsággal és Magyarországgal. A magyar nyelvet nem tanulják meg a dinasztia tagjai, Magyarországra nem jönnek, csak néhányan és csak rendkívüli alkalmakkor. De maga a király is csak ritkán jó Magyarországra, holott legalább fél évig itt kellene laknia. Régi iratokat olvas fel arról, miként követelték őseink a magyar királytól, hogy itt lakják közöttünk. Felolvast egy I. Ferdinándtól származó királyi leiratot, a mely mentegetőzik a miatt, hogy Magyarországra nem jöhet. A királyt kötelező ígéreteket tettek királyaink az ittlakásról, de az ígéreteket nem váltották be. Az adott szó megszegését látja ebben. (Zajos helyeslés a szélbalon). Hogy a királyok e tekintetben sem váltják be ígéreteiket, ezt Ausztria prepotenciájának tulajdonítja. Hivatkozik egy régi államférfiura, aki azt mondta, hogy a dinasztianak legfőbb érdeke, hogy Magyarország alkotmányos jogait és szabadságát fenntartsa. (Helyeslés.) A királyról azt mondja, hogy a felség jogot a hadseregben nem törvény értelmében gyakorolja.

Elnök figyelmezteti, hogy a királyt a vitába ne vonja bele, mert minden tényért a kormány felelős.

szemében végtelen aggodalom reszkett és én egy pillanat alatt megértettem a lelke győtrő átváltozását. Megértettem, hogy ebben a büszke asszonyban, a ki Mayer Ionát és a fiát eddig betolakodott idegennek tekintette, felébredt az unokája iránt való szeretet és most az erős szívének és az erős lelkének minden érzése, ragaszkodása, imádása és megalázkodása az a szőke kicsi gyereké, a ki kinn játszik a homokban.

— Méltóságos asszonyom, mondtam szinte meghatva, biztosítom, hogy felesleges az aggodalma. A tudomány csaknem teljes bizonyossággal megállapította, hogy a tudóvész nem örökletes.

— Tudom doktor, tudom. Nézze azt a halom könyvet, mind orvosi munka és mind elolvastam. De nézze a hajamat, mindennap új ősz szálat hoz belé a kételkedés, a reszketés. Doktor, maga olyan rettenetes pontossággal mondta meg, mikor hal meg a fiam, mondja meg most — ezt szinte követelve kiáltotta — meddig él az unokám.

Nem tudtam mit válaszolni a szeretetnek erre a logikátlan parancsára. Zsadányiné nézte az unokáját és félig untudatlanul, mint aki könnyíteni akar végre a szívének és egy régtitkolt bánatot zokog el, halkan sóhajtott: — Doktor, ha tudná mennyit szenvedtem.

Minden szeretet, a mit a holtak iránt éreztem, feltámadt bennem ez iránt a fiu iránt és megnőtt és megsokasodott. Es arra kell gondolnom a hányszor ránézek, hogy általam jutott az

Babó Mihály tiszteli az előki intelmet, de kijelenti, hogy a kormánynak a törvényeket minden hatalommal szemben végre kell hajtani és azokat érvényesíteni kell mindenkiel szemben. (Zajos helyeslés a szőbalon).

Babó az ülés végig beszélt.

TÁVIRATOK.

A kongregációs tüntetések.

Nimes, április 24. A ferencrendiek kiutasítása alkalmával történt tüntetések közben verékedés támadt a szabadságot éltető tömeg és a szocialisták közt és e közben 12 embert le-tartóztattak.

Oroszország és Kína.

London, április 24. A Reuter-ügynökségnek egy pekingi távirata jelenti, hogy Oroszország közölte Kinával, hogy addig nem tesz további lépéseket Mandsuria kiűritése végett, a míg Kína alá nem írja azt a szerződést, a mely által a Mandsuria fölött való szuverenitás a valóságban Oroszországnak engedtetik át. Más nemzetek e tekintetben ki legyenek zárva. Csing herceg az orosz feltételeket nem fogadta el. A távirat továbbá azt jelenti, hogy az udvar visszatért a szent városba.

London, április 24. A Reuter-ügynökség újabb pekingi távirata jelenti: Az Oroszország által Mandsuriát illetőleg Kinával szemben támasztott feltételek a következők: 1. Újabb mandzuriai kikötőt vagy várost ne nyissanak meg a külföldi kereskedelem számára. 2. Ne konce-dáljanak több idegen konzult. 3. A mandzuriai közszolgálatban oroszokon kívül más idegeneket ne alkalmazzanak. 4. A közigazgatás Mandzurianál változatlan marad. 5. A niucsvangi kikötő vámbevételeit adják át az orosz-kinai banknak. 6. Orosz ellenőrzés alatt alapsanak egészségügyi bizottságot. 7. Oroszországnak legyen joga az összes mandzuriai kínai vonalokhoz távirovonalakat csatolni. 8. Mandsuriához tartozó területet nem szabad más hatalomnak átengedni.

A makó-vásárhelyi vasut megnyitása.

(Az első út.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, április 24.

Az alföldnek két nagy magyar városa között nyílt meg a mai napon az összeköttetés: a hódmezővásárhely—makó—nagyszentmiklósi helyi érdekű vasut vásárhely—makói szakaszát nyitották meg nagy ünnepélyességgel.

Élethez és egyszer majd eljő hozzám számonkérni, mi jogn adtam neki önző szeretetből olyan életet, a melyet a halál árnyékol be, mi jogn adtam neki megmérgezett életet, mi jogn ítétem halálra születése előtt már. Doktor, ha én látnám ezt a fiut elhervadni, sir felé hanyatlani, én megőrülnék.

Két kezébe szoritotta a homlokát. Hallgatótt egy percig, azután felállott. Ujra nyugodt volt, erős és parancsoló. Felhívta unokáját. Megvizsgáltam a három éves kis fickót.

Mit mondhattam volna? A fiun nyoma sincs semmiféle bajnak, kizártnak tekinthető, hogy a betegséget örökölte volna. A bajlandóságot azonban örökölhette és jó lesz rendszere-szen edzeni.

Azóta állandóan én vigyázok a kis Zsadányira. Zsadányiné csodálatosan bizik bennem és minden apróságról kikéri a tanácsomat. De megnyugtatom, megvizsgáltatom nem sikerült még. Es nem is sikerül soha.

Minden gondolata reszketés; a fiunak egy köhintése hét törrel veri át a szívet. A végtelen szeretete vad önváddá lett. Egyre tépi, marcangolja a lelkét és minden keserű lelki-tusája azzal végződik, hogy ítéletet mond ön-maga felett: Bűnös vagyok, mert nem lett volna szabad megengednem önző szeretetből azt a házasságot.

Es látom, — ő maga is mondja — hogy minden esztendő kinosabbá teszi a reszketését. Minél nagyobb, minél szebb lesz a fiu: annál

Az ünnepélyes aktusnál részt vettek a miniszterium, az államvasutak kiküldöttéi és a vasutat építő három nagy törvényhatóságnak, Vásárhelynek, Csanád- és Torontálmegyéknek előkelőségei s a megnyitás folyamán elhangzott beszédek dokumentálják legjobban, hogy milyen fontos közgazdasági érdekeket szolgál az Alföld eme két nagy őstermelő metropolisának az összeköttetése s mi várható az egész vasut-vonal megnyitásától, amely a bánáti nemzetiségeket hozza összeköttetésbe a legtöbbszörösebb magyar városokkal.

Az ünnepélyes megnyitás műtanrendőri bejárásal volt egybekötve. Hódmezővásárhelyről indult az első vonat, amelyre a kereskedelem-ügyi miniszter képviseletében Ney Ferenc vasuti és hajózási főfelügyelő, Tárnoki Mor felügyelő, az államvasutak igazgatósága részéről Tiszai József felügyelő, az aradi üzletvezetőség részéről: Krenner Vilmos aradi üzletvezető-helyettes, Fetter Géza felügyelő, Klenkhardt Károly felügyelő, Kabdebó János dr. főorvos, Sziklay Géza, Kruspér Pál és Mikes Gyula főmérnökök, Csanádmegye képviseletében: Meskó Sándor dr. főispán, Návay Lajos dr. alispán, Hervay István főjegyző, Vásárhely részéről: Juhász Mihály polgármester, Hódi Mézes tiszti főügyész, Szalay József dr. főkapitány, Makó város részéről Bakos Ferenc főjegyző, Bán Zsigmond dr. tiszti ügyész és Gróff Gyula szállottak fel. Az első vonat hét kocsihozott s a fennmaradt helyet zsufolásig megtöltötte a közönség.

A küldöttség minden egyes őrháznál leszállt s 10—15 percig tartó beható vizsgálatot tartott az állomási épületek és az alépítmények felett. Mindenütt pontos, szabályszerű kivitel talált a bizottság, a legkisebb kifogásolni való sem merült fel.

Tizenegy óra 40 perckor robogott be az új vasut első vonatja Makóra. Az újvárosi állomás perronját a kellemetlen, esős idő dacára is nagy közönség lepte el, mely a beérkező, zászlókkal és virágkoszorúkkal feldíszített vonatot éljenzéssel fogadta.

A küldöttséget Farkas József polgármester rövid, szívélyes üdvözléssel fogadta, azután megkezdődött a hivatalos eljárás, a tapasztaltakat jegyzőkönyvbe foglalták s a miniszteri kiküldött a rendes közlekedés megnyitását illetőleg az engedélyt a kereskedelmi miniszter nevében rögtön megadta.

gyötrőbb aza gondolat, hogy meg kell halnia és a halálán ő a bűnös. Egy napon ezt mondta nekem:

— A halálom sem lesz nyugalmas, doktor. Mert, ha eljő az időm és menni kell és itt fogom látni az unokámat szépen, erősen virulón és délcegen, azt fogom gondolni:

— Te meghalsz. Ez jó. De meg fog halni ez a fiu is, ez az erős, ez a szép, akkor talán, a mikor szeretni fog, a mikor drága lesz neki az élet és élni szeretne, meg fog halni, mert te önző és gyenge voltál anyai szeretetedben. Oh, doktor, ez a gyehenna kinszenvedése.

... A doktor elhallgatott. Hallgattam én is. Nem tudtam véleményét mondani, de elszomorított a különös történet. Végre, csak hogy épen szóljak valamit, azt mondtam:

— Hol itt a morál doktor?

— Morál — válaszolt komolyan a doktor — nincs az élet dolgaiban. . . . Mégis van, de kegyetlen és bántó. A morál az, hogy az élet nem törődik a tragédiákkal, az emlékekkel és a lelki furdalásokkal, hanem halad a maga napos és termékeny útján és hogy az egészség és az erő előtte az egyetlen érdem. . . . Nem kíváncsi rá, mi van a Zsadányi Andrással özevegyével.

— De igen. Mi van vele.

— Nos hát Mayer Ilona a mult hónapban ment férjhez egy budapesti ügyvédhez.

A vasutépítő-vállalat a megnyitás alkalmából fényes ünnepi ebédet adott a megnyitókül-döttség tiszteletére Makón, a „Korona” szálló disztermében.

Az ebéden a vasuti érdekeltség s a három törvényhatóság közéletének kitűnőségei és a sajtó képviselői vettek részt.

A nagyhalmági nyomor.

(Válasz egy cikkre.)

Arad, április 24

Lapunk egyik minapi számában vezető helyen közöltük Ajtay Sándor zöldeesi főerdész egy cikkét, melyen foglalkozik a Nagy-Halmági környéken fellépett inséggel és rámutatva az inség okaira, ezért sok tekintetben az odavaló nép vezetőinek indolenciáját teszi felelőssé.

Ajtay főerdész cikkére most Magier I. Traján zöldeesi és szaturói gör. kel. lelkész reflektál. A hosszabb cikkből, melyet helyszűke miatt egész terjedelmében nem közölhetünk, a következő érveket vesszük ki:

Magier lelkész szerint Ajtay főerdész érvelésének az a tenorja, hogy a kormány ne adjon inségmunkát, az erdőket ne szabadítsa fel a népnek, — mely rablógazdálkodást folytat az erdőben, — mert ezt a kulturában visszamaradt nép nem érdemli meg. Hibáztatja, hogy az inséges vidéken a mesterséges takarmánytermelésnek nyoma sincs, s a marhaállomány kora tavasztól késő őszig az erdőt és legelőt járja, a talajt az elkopárosodás veszélyének téve ki. A marhaállomány csökken, a nép szegényedik, az ipar iránt nem fogékony, azután meg a statisztika szerint 100 lakás után alig lehet 10—15 irni olvasni tudó egyént találni. Az elszegényedés okai körül felsorolja még a vezetők nemtörődömségét, a rossz tanítást és a példaadásra való képtelenséget.

Ezekre Magier lelkész a következő megjegyzéseket teszi. A halmági vidéki lakosság főkereseti forrásai a marhatartás és gyümölcstermelés. A marhaállomány csökkenése okozta az elszegényedést, közvetve pedig az erdőtervény kárlehetetlen és szigorú végrehajtása, mely a marhaállomány csökkenésével okozati összefüggésben van.

A halmági járásban erdőrendőri kihágásnak minősített és a mult évi megyei őszi közgyűlésen előterjesztett statisztika horribilis ösz-szegű birságpénzeket tüntet fel, legékebb bizonyítékképpen. Temérdek eset fordult elő, hogy erdőbefásításra az üzemtervekbe oly legelőterületek vétettek fel, melyek az elkopárosodás veszélyének nem voltak kitéve. Sok községre pedig, amelyeknek egyáltalán semmi, vagy csak kevés saját legeltetési területe van, egyes birtokosok vagy társulatok erdei tarolása folytán a legeltetési tialom következett be, amelynek aztán a marhaállomány fizette meg az árát.

Kifogásolja, hogy az erdészeti közegek a vadállományon kívül semmiféle más állatot az erdőkben nem igen tűrnek. Határozottan tagadja, hogy a mesterséges takarmánytermelésnek nem volna nyoma; mert míg a halmági járásban a talaj silánysága miatt csak szórvánnyosan, addig a boressebesi járásban nagyobb mérvben termelik.

Nagy baj az, hogy a nép tulnyomó részének nagyon kevés és rossz földje van, hogy alig jut egy kevés vetésre, ha azt is trágyáz-tatni tudja, sokan még feles minőségben sem jutnak földhöz.

Nem a szaporodás az oka az elszegényedésnek, hiszen az utolsó 20 év alatt az nem volt valami briliáns. Sem pedig a kulturális hátramaradottság, mert ilyen nincs. Személyesen ismeri a vidék csaknem minden községé-

nek szellemi nivóját, állítja, hogy 100 lakásra nem 10—15, hanem legalább is 30—150 irni-olvasni tudó egyén esik, községenként változva. Példának említi Zöldes községet, ahol 120 lakásra az első szempillantásra 140 irni-olvasni tudó ember mutatható ki.

Az ipar valamely hasznos ágainak meghonosítása, a gyümölcs recionális termelése és értékesítése, az állattenyésztés fellendítése életbevágó feladatok lesznek, amelyekhez szükséges az állam támogatása.

A gyümölcsstermelés felpanaszolt meddőségére avval válaszol Magier lelkész, hogy a vidék népe iskoláztatás nélkül is szorgalmasan foglalkozik gyümölcsstermeléssel. Ha eddig eredmény nincs, annak az oka az, hogy az időjárás szeszélye sokszor belejátszik az emberi számításba, mint azt a két legutolsó év is mutatta. A legtöbb községnek alkalmas területe sincs, ahol fiiskolát állíthatna fel. Ahol pedig voltak és nyomuk veszett, ott a felelősséget nem a tanítókon, hanem a közigazgatáson kell keresni.

Ami az analfabétákat illeti, arra nézve azt jegyzi meg, hogy a fiatalabb nemzedék tulnyomó részben ír és olvas.

Majd így fejezi be cikkét:

„Igy igaztalanul vádoltatnak a tanügy szerény munkásai, kik sokszor, csak a jó Isten tudja, mily nélkülözésekkel végzik terhes feladataikat és pedig sokan oly lelkesedéssel és eredménynyel, hogy akármelyik urnak kalapot kellene előttük emelni. S ha ennek dacára — általában — nemtörődomséggel vádoltatnak és indirekte hanyagsággal, ez plauzibilis bizonyítéka annak, hogy Ajtay főerdész ur az iskola-épületeket csak kívülről látta.“

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi izr. jótékony egyület az izr. hitközség tanácsstermében április hó 26-án d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését.

Uj kabinet.

(Az ex-lex következményei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24.

Egy bécsi ujság „a szabadelvűpárt egy frakciójához közelálló forrás“ nyomán foglalkozik a politikai helyzettel, s azt jövendőli, hogy az ex-lex-ből való kibontakozást *uj kabinet-alakítás* fogja követni.

A helyzet — írja az említett forrás — ma sincs tisztázva. Legközelebb Hock János fog beszélni, aki legutóbb *Fejérváry* ellen szavazott. Ő az, akinek kilépését a szabadelvű pártból biztosra vették. De beszéde csalódást fog okozni az ellenzéknek: kifogja jelenteni, hogy ha az ellenzék ex-lexbe viszi az országot, kötelességének tartja a kormányt támogatni. *Hódossy* volt nemzetipárti képviselő is szót fog emelni és a legnagyobb melegséggel fog Széll mellett lándzsát törni. Ezen szónok után Széll fog beszélni. Beszédét *szombattra várják* és bizonyos, hogy a miniszterelnök az ex-lex állapotra egész programot fog kifejteni. Politikai körökben általános az, hogy egykét ex-lex hét után megkapja a kormány az indemnitást.

De ekkor megint olyan nehézségek fognak felmerülni, melyek a Széll-kabinetnek kellemetlenek lesznek. Mert a kormánypárt sincs frakciói a kabinet jelenlegi összeállítását okolják a kritikus helyzetért és a legutolsó órában a kormánypárt irányadó személyiségei meggyőzték arról, hogy a *miniszteriumot rekonstruálni kell*. Most egyelőre persze nem lehet szó sem miniszterváltásról, sem a kor-

mány és pártjának taktika változásáról. Miniszterium és többség zárt sorokban megy át az ex-lexbe és veszi fel a harcot a függetlenségi párttal.

Azonban az is bizonyos, — s ezt a momentumot sok minden megmagyarázhatja — hogy akármilyen eshetőségek merüljenek is fel, *egy új kabinet mégis csak ebből a most már egységesített többségből fog kikerülni.*

A csanádi püspök a kivándorlás ellen.

(Dessewffy Sándor pásztorlevele.)

Arad, április 24.

Dessewffy Sándor, a csanádi egyházmegye püspöke, a jelen évben hatodik pásztorlevelét adta ki. A legutolsó, mely most jelent meg, a *kivándorlástól* riasztja el a hiveket, s egyben a papsághoz is szól, hogy legyen segítségül abban a cél elérésében, melyért a pásztorlevél íródott.

A püspök szózatának főbb részei a következők:

Az utóbbi évtizedek folyamán a közlekedési eszközök olcsósága s a hazátlan és lelkiismeretlen ügynökök által felízgatott képzelet folytán valóságos kivándorlási láz fogja el a föld népét. Évről évre mind többen és többen hagyják el magyar hazánkat, névleg egyházmegyénket is, és mint „hazájának és polgártársainak ellensége“, vérmes reményekkel törtenek Amerika felé. A szülő elszakad gyermekétől, a testvér testvérétől; földünk munkabíró karok nélkül, a lekipásztor nyáj nélkül marad. Elszorul szívünk, midőn látjuk, miképp pusztul a föld és mint válik hontalanná népe! Megismételhetjük a nagy görög államférfiu: Perikles szavait, ki az ördöklő harcban elesett ifjak felett emlékbeszédet tartván, többek között mondá: „Ez évnek elveszett tavasza.“

Ezek után a püspök a kivándorlás tünetét, annak okait és következményeit fejtegeti, azután így szól az egyházmegyéjében terjedő kivándorlásról:

A mikor az ország azon népei, a kikkel a természet mostohán bánt, a kik egész életükön át a sziklakkal küzködnek, a kik az év java részét szilaj folyamok áradataival való kemény tusában töltik, a kiknek a köszikla vagy a mocsár alig nyújt kenyeret, a mikor ezek veszik kezökbe a vándorbotot: fájdalommal esik megvallanom — de megtudom magyarázni. De a midőn a dunántúli jobbmodu magyar családok Amerikába kíváncsoznak, a Dráva mentén lakó honfitársaink Szlavoniába, a székelyek Romániába vándorolnak — pedig mindezek kevésbé küzködnek az élet bajaival, — midőn a mi *délvidéki németeink* lesznek hűtelenekké a magyar földhöz, kik az ország Kánaánjának „aranykalászszaal ékes rónaságait“ lakják, kik szorgalmuknál, értelmüknel és józanságuknál fogva többnyire oly módba jutottak, hogy velök az ország alig egy vidéke hasonlítható össze, mondom, mikor ezeket is megszállja a kivándorlási láz, könnyelműen kockára téve a saját és gyermekeik hitét és jövendőjét: ezt legalább is nem értem.

Mikor királyaink a 18. században az akkor még Bánátnak nevezett ország rész kövér szántóföldjeire, Istentől mindenkép gazdagon megáldott vidékre telepítették németeinket, házakkal s a gazdasági fejlődés kiindulásához szükségelt összes eszközökkel bőven ellátták őket. A magyar kincstár minden faluban épített templomot és paplakot, s ezeket mai napig jó karban tartja; továbbá elvállalta a lelkész fizetését, s azt most is teljesíti. Ha csak felületesen egybevetjük a rendelkezésre álló adatokat, azt látjuk, hogy a *csanádi egyházmegyében* ma is 50-nél több német plébánián a kincstár viseli a *kegyuri terheket*, míg tiszta magyar nyelvű plébánia csupán 12 részesül ebben a nagy kedvezményben.

Távol áll tőlünk a gondolat, hogy mind-ezekért a német ajku hiveinknek szemrehányást tegyünk. Szorgalmukért, a magyar néphez és hazához való ragaszkodásukért, a ma-

gyar haza érdekében hozott véres áldozataikért, valamint azon iparkodásukért, melylyel a magyar nemzet testeibe beolvadva, azzal erejükhez és körülményeikhez képest az egy magyar nemzetet alkotni törekedtek, megérdemelték királyaink ezen jótéteményeit. Csak figyelmeztetni kívánom őket, hogy egyházi tekintetből mennyivel nagyobb terhet visel egyházmegyében a magyar hivek tulnyomó része, kik *párbérfizetéssel és hitközségi önmegadóztatással* gondoskodnak templomukról és lekipásztoruk eltartásáról.

Lelkam nagy megnyugvásával tapasztalom, hogy az elmúlt évben támadt azon vélemény — a melyet én soha el nem hittem — mintha német ajku hiveim szívében megfogyatkozott volna a magyar hazához való szeretet, téves biteszteléseken alapult, s igaz belőle csupán annyi volt, hogy idegenből jött bujtogatók akarták ugyan az őket mástól századon át önfeláldozással tápláló anya, a magyar nemzet testéről letépni, minden iparkodásuk azonban hazafias német ajku hiveim józan ellenállásán, hazaszeretetéen megtört. De ha most azt kell látnom, hogy lelketlen üzerek mézes szavaira könnyedén elhagyják ezt a Gondviselés által bőven megáldott magyar hazát, már-már azt kell hinnem, hogy az *allddeutsch izgatók* aknamunkája valamelyes eredményre jár.

Valamikor, a török hódoltság idején, hasonlitanul súlyosabb terhek nehezültek a föld népének vállaira. Egyrészt a török szorongatta és követelt tőle adót, másrészt földesurának és végre a vármegyének adózott. S ez a nép mégsem hagyta el apái földjét. Mert erős hittel viseltelet hazájának felszabadulása, jövendő boldogsága iránt. A hit pedig mindent megszentel: házasságot, családot, nemzetet hazát.

A pásztorlevél további részeiben a papokhoz szól. Kiválóan fontos szerep jut a magyar papnak — mondja többek között — ama kérdésben, midőn arról van szó, hogy félrevezetett népünket a kivándorlástól visszatartsuk, lábukat apák házitűzhelyéhez kössük, őket a magyar haza boldogulására itthon marasztaljuk.

Azért kérve kérem szeretett papjaimat, hogy a kivándorlási láz lecsendesítésére megindult társadalmi mozgalmat s a magyar kormány ez irányú törekvéseit minden tehetségükből és azon kötelességüknel fogva támogassák, a melyet papi állásuk és hazafiságuk reájuk ró.

Első sorban igaz keresztény meggyőződést és érzelmeiket ébresszenek hiveikben. Figyelmeztessék hiveiket azon szinte *legyőzhetetlen nehézségekre*, a melyekkel a bevándorlók találkoznak, a kik az angol nyelvet nem értik, a viszonyokat és embereket nem ismerik, a nek testi szervezete az ottani klímához szokva nincsen. A lelkészek kísérennek figyelemmel községeikben minden a kivándorlásra vonatkozó mozgalmat; névleg ha ily hitnélküli, spekuláns *ágensek* jelennek meg népük körében, kik őket a kivándorlásra csábítják, erről haladéktalanul tegyenek jelentést az illetékes polgári hatóságoknak.

Ne feledkezzenek meg továbbá azokról sem, a kik községeikből már régebben Amerikába vándoroltak. Lépjenek velük levelezésbe, törekedjenek bennük a szülőföldjük iránt tartozó szeretetet ébren tartani, s őket lehetőleg arra bírni, hogy hazájukba visszatérjenek.

Minden iparkodásával végül azon legyen a papság, hogy a kivándorlás okainak megszüntetésében közreműködjék, főleg, hogy a nyomoruságos állapotokon segítsen, és *munkás népünk előtt új jövendelmi forrásokat* nyisson. A mi magyar hazánk és még inkább a délvidék, ez a mi szűkebbkörű hazánk, természeti kincsekben oly gazdag, hogy ésszerű és kellően beható gazdálkodás mellett még millióknak adhatna kenyeret.

Kedves papjaim és hiveim! — fejezi be a pásztorlevelét — végezetül a nemzetek apostolának kenetes szavait intézem hozzátok: „Kegyelem nektek és békesség az Atya Istentől és a mi Urunk Jézus Krisztustól, ki önmagát adta bűneinkért, hogy kimentsen minket a gonosz világból az Istennek, a mi Atyánknak akarata szorint, a kinek dicsőség mindörökkön örökké. Amen.“

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Bob herceg, operette. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: A kis herceg, operette. Este:
Angot, operette. (Páros bérlet.)

* Vasárnapi előadások. Vasárnap két operett előadás lesz. Délután fél 4 órakor félhelyárakkal a most felelevenített *Kis herceg* operette kerül színre, a címszerepben Zilahyné S. Vilma asszonnyal, míg este rendes helyárakkal „*Angot, a kofák leánya*” operette kerül ismét előadásra, a főszerepekben Sz. Karácsonyi Mariska és B. Répásy Gusztival. A többi szereplők J. Pajor Ágnes, Bejczy, B. Szabó, Polgár, Füredi és Sarkadi.

* Ifjúsági előadás. A kedden tartandó és ebben az időben utolsó ifjúsági előadással az igazgatóság egy régi kedves történelmi énekes színművet fog feleleveníteni: Tóth Kálmánnak „*Dobó Katika és az Egri nők*” című színművét. A darab zenéjét Aillaga Géza és Bogár I. írták. E kedves történelmi színműben Zilahyi is játszik, még pedig Balassa Bálint lantos szerepét. A többi főbb szereplők Gazdy Aranka, J. Pajor Ágnes, Könyves, Békés, Füredi és Sarkadi.

Szell Kálmán az ex-lex-ről.

(Milyen lesz a törvényen kívüli kormányzás?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 24

Szell Kálmán miniszterelnök ma a bécsi *Zeit* levelezője előtt, a kit interviú céljából ma délután fogadott, rendkívül fontos nyilatkozatokat tett úgy *Apponyi Albert grófra*, mint az *ex-lex parlamenti és kormányzati kezelésére* vonatkozólag. A *Zeit* holnap reggel megjelenő számában közli a nyilatkozatokat, a melyeket azzal egy időben közlünk:

Mit tesz Apponyi?

Arra a kérdésre, hogy Apponyi Albert követni fogja-e a kormányt az *ex-lex*-be, Szell Kálmán miniszterelnök a következőket nyilatkoztatta:

— Tárgytalanok voltak mindazon hírlapi kombinációk, melyek napokon át foglalkoztak ama kérdéssel, hogy vajjon Apponyi követni fogja-e a kormányt az *ex-lex*-be. Mindazok, a kik tudják Apponyiról, hogy logikus fő és ismerik az ő korrektségét — és itt a miniszterelnök mosolyogva jegyezte meg, hogy ő is első sorban ezek közé számítja magát, — soha, egy pillanatig se kételkedhetek abban, hogy Apponyi ebben az esetben se járhat el illogikusan.

Apponyi a kormányval az *ujoncemelelési javaslatra* nézve megegyezett. A kormány világosan és határozottan megjelölte, hogy a gróf Apponyi óhajásából miket vállal, mint minél előbb megvalósítandókat, magára és miket tol későbbi időre, elvileg azonban azokat se utasítva el. Apponyi ezek következtében elfogadta az *ujoncéltszám emeléséről* szóló törvényjavaslatot, a melyet az ellenzék megobstruált. Ha tehát az ellenzék a katonai javaslatok miatt obstruálja az indemnítást és a katonai javaslatok miatt idézi elő az *ex-lex*-et, akkor Apponyi, a ki a katonai javaslatokat elfogadta, egy percig se gon-

dolkodhatott a felett, hogy mi az ő eljárásának logikája. És nem is gondolkodott.

Az ex-lex a parlamentben.

A következő kérdés az *ex-lex parlamenti kezelése* volt. Erre nézve a következőket mondta a miniszterelnök:

— Az *ex-lex*-re nézve semmiféle külön intézkedés, vagy ugynevezett *ceremoniás felavatás-féle* nincsen tervbe véve. Az *ex-lex-állapotba* való átmenetnek *automatic*e kell megtörténni, valamint a *viszszaterésnek* is belőle. Mindazon *expediensek*, a melyek annak kimutatására szolgálának, hogy a kormánynak megvan a maga *legális többsége* és hogy tehát kormányzása az *ex-lex* alatt is alkotmányos és törvényes: *teljesen feleslegesek*. Annak, hogy a kormánynak megvan-e a maga *legális többsége* és hogy kormányzása a *kisebbségi erőszak* által felidézett *ex-lex* alatt is alkotmányos és törvényes, — *magától kell értetődnie* és ennek külső kifejezésére teljesen elegendő az, hogy az országgyűlés folytonosan együtt van és az alkotmányos ellenőrzés fonala egy pillanatra se szakad meg.

Ha a kisebbségnek kétségei támadnának az iránt, hogy a kormánynak van-e *legális többsége*, ezt minden pillanatban próbára teheti. Tessék neki *szavazást provokálni*. Ha pedig nem provokál szavazást, ezzel maga ismeri be, hogy *abszolute* nincsenek kételyei az iránt, hogy a kormánynak megvan a *legális majoritása*.

Ennélfogva az *ex-lex*-be való átmenet kérdése miatt *sem a szabadelvű pártnak nem lesz külön konferenciája*, *se határozati javaslat nem fog beadatni* a többség összes tagjainak aláírásával, *sem a kormány nem fogja magát megintertpellálhatni*, hogy válaszának tudomásul vétele által demonstrálja a többséget.

Az ex-lex kormányzás.

Hogy a *kormányzási technikában* mi lesz az *ex-lex* alatt a kormány módus procedendi-je, arra így felelt a miniszterelnök:

— Ami a *kormányzást* illeti, az *is automatic*e fog tovább folyni, épp úgy, mintha a törvényhozás megadta volna az *indemnitit*. Tehát az ügyek vitele minden téren ama keretek közt fog mozogni, amelyeket az *indemniti megjelöl*, vagyis: *a múlt évre megszavazott budget keretei között*. A kormány minden *jövedelmet és kiadást éppen úgy kezel*, mint rendes időben, és az *ex-lex* idejére *ezután az adóvégrehajrást és az ujoncállítást függeszti föl*; ami azonban nem zárja ki, hogy a rendes évnegyedes adóját mindenki kifizethesse, tudva, hogy későbbi fizetés esetén *késedelmi kamatokkal* fog tartozni.

A kormány tehát *nem fog önálló rendelkezéseket kiadni*, hanem mindent a folyó

ügyek alakjában fog elintézni, kizárni akarván a *pátensekkel való kormányzásnak* még a látszatát is.

A *Zeit* tudósítója megjegyzi még, hogy Szell Kálmán miniszterelnök a képviselőháznak esetleg már a *szombati*, vagy *hétfői ülésen föl fog szólalni* és kifejti az *ex-lex*-re nézve álláspontját.

A kereskedői nyugdíj szervezése.

(Az aradi kereskedők köre mozgalma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24.

A *kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíj-alapjának* országos szervezése ügyében az *Aradi Kereskedők Köre* igazgatósága tegnap este érdekes ülést tartott. A kör, amint ismeretes, már letette a nyugdíjnak alapját, mely a kereskedők- és alkalmazottak hozzájárulásával napról-napra növekedik. A választmány megbizta az igazgatóságot annak a kérdésnek tanulmányozásával, hogy az *országos nyugdíj-alap* megeremtése miként volna lehetséges.

Az ülésen, a melyen *Tedeschi Viktor* elnökölt, beható, élénk vita keretében foglalkoztak e tárggyal. Némelyek úgy vélték, hogy a kör tegye le a maga alapját a *postatakarék-pénztárba*, s hívja fel az összes társesületet ahhoz való hozzájárulásra. Mások ezzel szemben azt ajánlották, hogy minden egyesület maga tartson nyugdíj alapot, s azt *maga kezelje* s gyűmölcsöztessék, amíg elérkezik annak az *ideje*, hogy ezen alapok országosan egyesíttessenek.

Végül az ülés *Tedeschi* elnök javaslatára a következőkben állapodott meg:

1. Az *Aradi Kereskedők Köre* fölhívja az ország összes kereskedő- és kereskedelmi alkalmazott-egyesületeit, hogy a maguk körében szintén *nyugdíj alapot* teremtsenek s azt a lehető legbuzgóbb gyűjtés által szaporítsák, ennek elvben való kimondásától, valamint a gyűjtés eredményéről a kör értesítést kér az egyesületektől.

2. Ha az ország minden részében, ily módon kezelt összegek a megfelelő nagyságot elérik: *hivassék egybe az ily alapot kezelő egyesületek képviselőiből országos értekezlet*, a mely kimondja az *alapot egyesítést*, s annak további kezelésére *országos bizottságot* alakít.

3. Az országos bizottság, a melyben *önálló egyesületek* ily módon képviselve vannak, fog határozni a fölött, hogy a reudelkezésére álló összeget mint használja fel a nyugdíj megvalósítására; esetleg a kormánynak *bocsátja rendelkezésére a kötelező-nyugdíj-biztosítás alapjául*, vagy ha erre garancia nem lenne, megalapítja, a lehető legkedvezőbb feltételek mellett a *kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak országos nyugdíjintézetét* s annak *vidéki fiókjait*.

4. Azon nem remélt esetre, ha a társesületek nem viseltetnének kellő érdeklődéssel, ezen ügy iránt, s országos nyugdíjalap megeremtésére alapos remény nem lenne, az *Aradi Kereskedők Köre* oda fog hatni, hogy a maga alapjának fölhasználásával a *kereskedők- és kereskedelmi alkalmazottak aradkerületi nyugdíjintézetét* megalapítsa, annak igénybevételét az adományok segítségével a kereskedők- és kereskedelmi alkalmazottakra minél könnyebbé és olcsóbbá tegye, s azt fejlessze, a mig az általános, kötelező-nyugdíjbiztosítás be nem következik.

Ily irány-elvek mellett folytatja az akciót és a gyűjtést a nyugdíj érdekében az *Aradi Kereskedők Köre*. Hogy a hozzájárulást a vidéki kereskedők- és kereskedelmi alkalmazottak részére minél könnyebbé tegyék, *Kálmán József* indítványára kimondták, hogy a *postatakarék-*

pénztárban cheque-számlát nyitnak ez alapnak. Eljenzessel fogadták *Tedeschi* Viktor elnöknek ajánlatát, hogy a már tett adományain kívül a nyugdíj-alap szervezésével járó levelezés összes postaköltségeit a sajátjából fedezi, a mire *Keppich* Zsigmond följajánlotta, hogy az ehhez szükséges összes nyomtatványokat díjtalanul készíti el. Köszönetet szavaztak id. *Kell* Lajos kereskedelmi alkalmazottnak, a ki saját költségén perselyt készíttetett a nyugdíj-alapra leendő gyűjtésre, a melyet a kör helyiségében helyeztek el. A perselyben alig pár hét alatt 7 kor. 16 fillér gyűlt egybe a névtelen adományokból.

Altalában följegyezhető, hogy az aradi kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak óriási lelkesedéssel viseltetnek a nyugdíj, mint a kereskedő-társadalomnak tagadhatatlanul egyik elsőrendű fontosságú kérdése iránt. Ha erről a lelkedésről vesznek példát az ország többi városának kereskedő egyesületei, akkor a kereskedői nyugdíj kérdése nem lesz többé egyszerű ábránd, a minőnek az talán eddig látszott.

Szédelgő ügyvédjelölt.

(Aki becsapta a kir. ügyészt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24.

Veszedelemes szélhámós után nyomoz a temesvári rendőrség. Az illetőt *Paskuj* Alajosnak hívják s dacára, hogy még alig 25 éves, a szédelgés mesterségében már is előkelő nevet vívott ki magának. Furfangos tetteiről az alábbi tudósítás szól:

Paskuj Alajos elegánsan, a legújabb divat szerint öltözködve, megjelent *Dobrov* Ede dr. temesvári ügyvédnél. Ügyvédjelöltnek mutatkozott be s *Góth* Ferenc dr. kir. ügyész ajánlatára hivatkozva, alkalmaztatását kérte. *Dobrov* dr. a rokonszenves külsejű fiatalembert azonnal irodavezetőjeként alkalmazta. Okmányait, azon ürügy alatt, hogy azok az ügyvédi kamaránál vannak, nem mutatta elő és *Dobrov* nem is követelte többé azokat. Utólag kérdezősködött *Dobrov* dr. az ügyvédi kamaránál irodavezetője felől és azt a választ nyerte, hogy hasonló nevű fiatal embert ott nem ismernek. Mikor e miatt kérdőre vonta jelöltjét, ezt nagy garral azt mondta, hogy már végzése is van az ügyvédi kamarától, melyet azonban otthon felejtett. *Paskuj* ezt tiszti becsületszavával is megerősítette és ezzel a nagygygyal erősítette szavait:

Nemes Paskuj Alajos,

cs. és kir. tart. huszár-hadnagy.

Már belépésének második napján szemere tapasztalatokkal lett gazdagabb *Dobrov* dr. Budapestre volt kénytelen utazni, honnan telefon útján kérdezősködött irnokától, hogy mi ujság az irodájában. Az irnok tudatta főnökével a „jelölt ur” dolgait, mire az ügyvéd azonnal hazasietett.

Mindenekelőtt értesült arról, hogy *Paskuj* különféle okmányokat bélyegtelenül adott be a törvényszékhez, a bélyegekért járó mintegy 60 koronát pedig saját céljaira fordította. Több ügyféltől előleget vett fel, melyekről nem számolt be. Nagyon meg volt hát ijedve, mikor főnöke váratlanul megérkezett és őt felelősségre vonta. Szemtelenséggel határos hidegvérűséggel kijelentette, hogy az elsikkasztott összeget különféle becsületbeli adósságai fedezésére fordította.

Dobrov dr. erre a romlott erkölcsű ifjút azonnal le akarta tartóztatni. Könyörgésére bele-

ment abba, hogy néhány óral halasztást adott neki s egyelőre megelégedett azzal, hogy elbocsátotta. Hiába várt *Dobrov* dr. egész tegnapig, a „jelölt ur” nem jelentkezett s így kénytelen volt a rendőrségnél a feljelentést megtenni. Ekkor tünt ki azután, hogy *Paskuj* megszökött, mire a rendőrség azonnal elrendelte köröztesét.

Hogy *Paskuj* fiatal kora dacára, milyen ügyes szélhámós lehet, arra vallanak azok a tömeges feljelentések, melyeket az utóbbi időkben ellene tettek. Mindenütt, a hol csak szerét tehette, csalt és lopott. Még *Góth* Ferenc dr. kir. ügyésztől is, azon ürügy alatt, hogy édesanyja temetésére kell utaznia, kicsalt 40 koronát.

Paskuj egy ideig a temesmegyei gazdasági egyetnél is alkalmazva volt, honnan különféle rendtelenségek miatt elbocsátották. Az anyja egy szegény, teljesen vagyontalan özvegyasszony, kinek hat kiskorú gyermekéről kell gondoskodnia.

TANÜGY.

(—) Beiratás az állami tanítóképzőbe. Felhívom mindazon tanulókat, kik a gimnázium, reál- vagy polgári iskola négy osztályának elvégzése után a tanítói pályára lépni s az aradi állami tanítóképző intézetbe az 1908/4. tanévre felvételtni óhajtanak, hogy 50 krajcáros bélyeggel ellátott folyamodványukat folyó évi június hó 20-áig az intézet igazgatóságához benyujtsák. Elkésve érkezett folyamodványok figyelembe nem vétetnek. A kérvény felszereléséhez következő okmányok csatolandók. 1. Születési bizonyítvány arról, hogy 14 lk évét betöltötte. 2. Tiszti orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban, fejletlenségben, vagy eltorzulásban nem szenved, a melyek a tanítással járó nehéz foglalkozásban akadályozná. 3. Köteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról. 4. Községi, vagy más egyéb hiteles bizonyítvány; a családtagok számáról, ezek életkoráról és arról, hogy közülük hány van a családfő közvetlen gondozása alatt, hány van távol a szülőtől, hány és mily mértékű neveltetési költséggel terheli; még a családfentartót? 5. Végzett tanulmányáról szóló bizonyítvány. Az intézet szegény sorsu, jómagaviseletű, szorgalmas növendékei havi segélyben részesülnek. A jövő iskolai évben az első osztályban 20 növendék között 14 frtos, 10 frtos, 5 frtos havi részletekben körülbelül 4000 korona lesz kiosztandó. Ezenkívül az ifjúsági segítő egyesület pénztárából könyvre és ruhára is számíthatnak némi segítségre a teljesen szegények. *Szabó* József, állami tanítóképző intézeti igazgató.

Öngyilkosság a vasuti kocsiban.

(Egy kereskedősegéd tragédiája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24.

Az aradi pályaudvaron ma délben öngyilkosságot követett el egy fiatal aradi kereskedő segéd, aki afelett való elkéserevésében fogott maga ellen fegyvert, mert másfél év óta nem tudott foglalkozást találni. A szerencsétlen sorsu flu halála részvétet érdemel, az ambiciós és a megélhetés küzdött benne a sors mostohaságával, mely a törekvő, becsületes munkástól megtagadta az igyekezet gyümölcsét: a mindennapi kenyeret.

Az öngyilkos kereskedő-segéd *Kimpián* György, *Kimpián* Péter aradi cipész 19 éves fia. Másfél év előtt a *Forray*-utcai *Mandelbaum*-féle rövidáru kereskedésben volt segédként alkalmazva, ekkor azonban feloszlott ez az üzlet s *Kimpián* állás nélkül maradt. Ezóta minden módot megkísérelt a szorgalmas fiu, hogy magának valamelyik kereskedésben állást szerezzen, de minden igyekezete hiábavaló volt, nem tudott helyet kapni.

Tegnap reggel végre arra határozta ma-

gát, hogy átmegy Temesvárra, hátha ott sikerül üzletet találni, amely őt alkalmazza. Szüleitől avval vált el, hogy estére hazajön, a tegnap esti vonattal azonban nem érkezett meg. Hogy Temesváron hogyan töltötte *Kimpián* az éjszakát, azt nem lehet tudni. Hogy utazása eredménynyel nem járt, az abból következtethető, hogy *Kimpián* Aradra érkezvén, a vasuti kocsiban föbelötte magát.

Ma délben a 11 óra 56 perckor Aradra érkező vonattal jött meg *Kimpián*. Egy III. osztályu kocsiban ült s mikor a vonat a pályaudvaron megállt, megvárta míg az utasok a kocsiból kiszállnak, s a kupében maradt s mikor ez teljesen kiürült, elővette revolverét s avval jobb háltékába lött. Mikor egy vasuti szolgálta a kocsiba ment, hogy azt kitakarítsa, ott találta a kocszi padlóján véresen elterülve *Kimpián* mellett 7 mm.-es revolvere, melyből egy golyó hiányzott.

A vasuti szolgálta gyilkosságot sejtett s megremülve rohant ki a kupéből s erre csakhamar nagy népcsovélet keletkezett a kocszi körül. Az állomásfőnökség erre intézkedett, hogy a kocsit azonnal lekapcsolják s eltolassák, majd a rendőrségnek telefonáltak, honnan *Posgay* Lajos dr. főorvos és *Szepehovsky* Teofil segédtiszt mentek ki a pályaudvarra. A főorvos halált konstataált, a rendőrtiszt pedig kivitette a holttestet az alsó-temetőbe, ahonnan szombaton délután fogják eltemetni.

A színügyi-bizottság ülése.

(A színház nyári idénye Aradon és Makón. — A szerződés-kötések ideje. — Birálat a társulatról. — Nemzetiségi vita a színügyi-bizottságban. — Cseh opera-társulat Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24.

A város színügyi bizottsága úgy intézte el a színház-társulat megbírálására szerződésileg fenntartott jogát, hogy az igazgató által bemutatott társulati névsort kiadta egy albizottságnak, ez osztályozta a szerződöttetett tagokat, a meg nem felelőket kifogásolta, felsorolta azokat a hiányokat, amelyeket a direktornak pótolnia kell, s megjelölte egyes színészeknek működési körét.

A mai színügyi gyűlésnek érdekessége tehát, miután a munkát az albizottság végezte el, elveszett. S miután így nem kellett sem az igazgatóval, sem mással vitázni, csendes volt az ülés.

Tudomásul vette a bizottság, hogy *Zilahi* Gyula a makói szerződés szerint a folyó évben ott csak őszi szezont tart, 1904. és 1905-ben pedig tavaszi és őszi szezont május 16-tól június 15-ig, illetőleg szeptember 1-től október 1-ig.

Ezután törték át az albizottság jelentésének tárgyalására, melyből az Országos színészegyesület információja folytán elsősorban tudomásul vették azt, hogy a szerződés kötések ideje virágvasárnap, nincs tehát olyan miniszteri rendelet, amely erre október elsejét írná elő.

A színház-társulat tagjainak birálatát, osztályozását s az uralkodó hiányok miként leendő pótlását tartalmazó albizottsági jelentést tudomásul vette a színügyi bizottság. Ennél a tárgynál *Zilahi* Gyula arra kérte a bizottságot, hogy egy most szerződöttetett új tagnak, akit a színügyi bizottság azonnal elbocsájtandónak-jelentett ki, engedjék meg, hogy legalább a téli szezongig tagja maradhasson a társulatnak, egyrészt hogy egyéniségének és képességeinek megfelelőbb szerepekben is bemutatkozhasseék, másrészt hogy az azonnali elbocsájtással ne kompromittálják őt pályáján. Eddigi fellépéséin a vendég-

szerelések miatt készületlenül, tanulás és próba nélkül kellett játszania, nem méltányos tehát ebből megítélni színészi kvalitásait.

A bizottság a felhozott érvekre való tekintettel egyhangulag belenyugodott abba, hogy a kifogásolt színész a nyári időnyben megmaradhasson a társulatnál.

Hosszu ideig tanácskozott a bizottság a szingazgató egy kérelme fölött, melyben azért folyamodott a bizottsághoz, hogy *Kugl* Ferenc, a *prágai cseh opera-társulat* igazgatója, a téli színházban május 9. és 15. ike között *cseh nyelven* hat opera-előadást tarthasson.

Előbb megállapították a szerződés szövegéből, hogy a színügyi bizottság engedélyt adhat idegen nyelvű előadások tartására s azután kezdtek tárgyalni a kérelem teljesítéséről. Általánosnak látszott az a nézet, hogy ha a társulat opera előadásai művészileg előkelő színvonalon állanak, a cseh nyelv dacára megadható a játsszási engedély.

Barabás Béla dr. ellenezte az engedély megadását. Azt mondta, hogy a jelenlegi politikai viszonyok mellett francia, vagy angol társulatot beengedne a színházba, de egy hozánk ellenséges nemzet művészeinek nem ad játsszási engedélyt. Ha majd jönnek a tótok, oláhok s azoknak nem akarná megadni a bizottság az engedélyt, kellemetlen helyzetben lesz, miután egy ellenséges idegen nemzet színészeinek megadta.

Avarfy Ferenc művészeti szempontból fogja fel a kérdést.

Barabás Béla: Rendezzenek hangversenyt, de ne jöjjenek be a színházba.

Institóris Kálmán polgármester is művészeti kérdést lát ebben s ha Budapesten polyglott nyelvű előadásokat tartanak az Operában, nem lát sérelmet abban, ha a cseheknek megadja a bizottság az engedélyt, feltéve, hogy a társulat jó.

Zilahy Gyula felvilágosítással szolgál a bizottságnak a cseh opera-társulat kvalitásairól. Azt mondja, hogy a műsoruk már olyan (Eladott menyasszony, Hoffmann meséi, stb.) hogy ez kizárja a társulat gyengeségét.

A bizottság szavazással döntött a kérelem teljesítése fölött. Az engedély megadása mellett szavaztak *Avarfy* Ferenc, *Reicher* Károly és *Tedeschi* Viktor, ellene pedig *Barabás Béla*, *Müller* Károly és *Varjassy* Lajos. A szavazatok egyenlően állván mindkét részen, az elnöklő polgármester az engedély megadása mellett döntött.

Az ülésen *Institóris* Kálmán polgármester elnöklése alatt jelen voltak: *Avarfy* Ferenc, dr. *Barabás Béla*, *Müller* Károly, *Reicher* Károly, *Tedeschi* Viktor, *Varjassy* Lajos, *Angel* István dr. jegyző és *Zilahy Gyula* igazgató.

HIREK.

Egy asszony drámája.

— Gyilkosság és öngyilkosság. —

Arad, április 24.

A fővárosban három revolvergolyó volt a megoldása egy szerelmi regénynek. Szerelmes volt egy fiatal asszony egy huszonegy éves fiatal emberbe, meg is szöktek. Az asszonyt hívta haza a férje s abban már meg is volt a hajlandóság, hogy visszatér. A fiatal ember azal akadályozta meg ezt, hogy előbb az asszonyt, azután önmagát agyonlőtte. Az esetről fővárosi tudósítónk a következőket táviratozza:

Menyhért József eszéki postahivatalnok husz esztendőes felesége, Köllök Anna rövid idő előtt megszökött férjétől és egy *Schammvald* Rudolf nevű huszonegy éves kereskedelmi alkalmazottal Budapestre jött, ahol a Dávid-utca 10. számú házban béreltek lakást.

A viszony azonban, ugylátszik a legutóbbi két hét alatt feszültté vált közöttük. Az asszony férje levelet írt Eszékről az asszonynak, hogy jöjjön vissza, mindent megbocsát neki.

Az asszony el is határozta, hogy szeretőjének ki adja az utat. Ma eltávoztak mindketten hazulról. Utközben, ugylátszik, összezdördültek, mert a férfi hamarabb jött meg. Körülbelül tíz perc múlva érkezett haza az asszony.

Schammvald a lépcsőházban várta az asszonyt, s mielőtt az asszony odajött, két revolverlövést intézett felé. Az első lövés nem találta; a második az asszonyt halántékon érte. Az asszony jankiltás nélkül, holtan rogyott össze.

Erre a fiatal ember önmagát lötte szíven s pár percnél kioldás után ő is meghalt.

A rendőrség mindkettőjük hulláját elszállította és a szerencsétlen asszony férjét értesítették.

— **A miniszterelnök és az ex-lex.** Az ex-lex küszöbén a politikai körök pártkülömbőség nélkül nagy izgalommal várják *Székely* Kálmán miniszterelnök felszólalását a képviselőházban, hogy a helyzetről nyilatkozzék. Némelyek holnapra, mások hétfőre jövendőték, hogy *Székely* Kálmán a Házban föl fog szólni. A miniszterelnök felszólalását előre megvilágítják azok a nagy érdekességű, tartalmukban egyenesen szenzációs nyilatkozatok, a melyeket *Székely* Kálmán ma a *Zeit* tudósítója előtt tett és a melyeket lapunk más helyén egész terjedelmükben közlünk. Fővárosi tudósítónk egyébként az éj folyamán azt táviratozza, hogy *Székely* Kálmán miniszterelnök a képviselőház hétfői ülésén fog beszélni.

— **Távlovagló huszártisztek Aradon.** Az I. honvédlövészdandár tisztiskolájának hallgatói e hó 20. án kezdték meg a rendes évről távlovaglást. Szegedről Temesvárra mentek, s onnét *Lippa* és *Világoson* át ma délelőtt tíz órakor érkeznek meg Aradra. Tegnap este érkezett meg *Czernkovich* Miklós 3. honvédhuszárezredbeli szállás-szabályozó tiszt, a többiek mind holnap érkeznek. A 3. honvédhuszárezred aradi osztyálynak tisztikara *Tallán* Andor őrnagy vezetésével a távlovaglók fogadására eléjük lovagol *Világos* felé. A lovagló-iskola *Balogh* Gábor, törzstisztjelölt huszárkapitány parancsnoksága alatt a következőkből áll: *Horváth* Mihály huszárfőhadnagy, a dandárparancsnoksághoz beosztott vezérkari tiszt, *Kenessey* Miklós, *Marsó* László, *Szappanos* Imre, *Rapaics* Rikard, *Lipcey* Márton, *Clair* Aladár, báró *Majthényi* István, *Fimpl* Ferenc és *Gerél* Tibor huszárhadnagyok. A lovagló-iskola tagjai Aradról vasárnap reggel folytatják útjukat Mezőhegyesre.

— **Lujza hercegnő gyermeke.** *Lujza* hercegnő és a szász udvar között, jelentő egy távirat, a születendő gyermekre nézve megállapodás jött létre. A szász udvartól egy jogi funkcionáriust és egy szülésznőt küldtek *Lujzá*hoz. A jogász átveszi a gyermeket, kit három hónappal a szülés után a szász udvarnak adnak át.

— **Vőlegények a porosz uralkodóházban.** Berlinből jól értesült helyről jelentik: Berlinben most a politikai házasságok vannak napirenden. A porosz és az angol uralkodó házak között kettős házasság van tervbe véve: a porosz trónörökös nem fogja nélkül venni *Alice* nagybritannai hercegnőt, *Albany* herceg leányát, mint ezt egyes angol lapok írták, hanem ennek unokanővérét, az 1883-ban született *Margit* nagybritanniai nagyhercegnőt, a *Connaught* herceg legidősebb lányát. Az előbb említett hercegnőt

viszont egy másik német herceg, *Frigyes* Henrik, a braunschweigi regens, *Albrecht* porosz herceg fia fogja elfigyelni. Ezekkel házasságokkal a welf és a porosz uralkodó házak között szoros kapcsolat keletkeznék, ellenére ugyan a német egység híveinek, de határozott kívánságára *Vilmos* császárnak. Összefügg ez Németország külügyi politikájával.

— **Inzultált király.** Mint egy koppenhágai sürgöny jelenti, a dán királyt s az özvegy cárnőt inzultus érte az utcán. Séta közben inzultálta őket egy részeg katona, kit elfogtak és átadtak a rendőrségnek.

— **Sándor király életbiztosítása.** Egy amsterdami biztosító intézet megsemmisítette a szerb király biztosítási szerződését, mert az esedékes díjakat nem fizette be a király.

— **Fejérváry unokájának balesete.** Bécsi sürgöny jelenti: *Gerliczy* báróné, *Fejérváry* Géza báró honvédelmi miniszter leánya, tegnap két gyermekével a cirkusból haza hajtatott szállóbeli lakására. Kocsijuk odacsapódott egy sarokkőhöz, úgy hogy az ablakok összetörttek s az üvegcserepek megsebesítették az egyik gyermeket, az öt éves *Editha* baronesz arcát és nyakát. A kocsis lezuhant a bakról. A leányka sebeit a mentők bekötötték. A baleset hírére *Fejérváry* Bécsbe utazott.

— **Főrangúak zsarolói.** A budapesti rendőrség, mint tudósítónk sürgönyzi, ma letartóztatott egy csalószövegkezetet, melynek élén *Perczel* Gyula ügyvéd elvált neje áll. A csalók jótékonycél leple alatt főrangú embereket zsaroltak meg.

— **A pécskai népgyűlés M.-Pécskán,** mint már említettük, vasárnap tiltakozó népgyűlést rendeznek a katonai terhek szaporítása ellen. A népgyűlés elnöksége a következő szövegű falragason hívja meg erre a lakosságot:

Polgártársak! Edes mindnyájan tudjuk, hogy rajtunk: a népen annyi már a teher, hogy nemcsak görnyedünk, de szinte megszakadunk alatta. Azt is tudjuk, hogy ezen terheket még szaporítani akarják, tehát pusztulás előtt állunk! Az egész magyar Haza megmozdult és dörgedelmes szavával tiltakozik a parlamentben szőnyegen fekvő katonai javaslatok ellen. Pénzt, milliókat és vért követelnek még tőlünk az áldatlan közös hadsereg számára. De a nép türelme immár elfogyott, érvényesíteni akarja és fogja alkotmányos jogát és minden követ megmozdít erejének, vérenek és szívének színpolyai megsemmisítésére. Polgártársak! Ez a helyzet tovább nem állhat fenn! Emeljük fel tehát mi is tiltakozó szavunkat az ellenünk tornyosuló veszedelmek ellen s jelenjünk meg pártkülömbőség nélkül minél nagyobb számban a templom téren f. hó 26-án vasárnap d. e. 10 órakor megtartandó tiltakozó népgyűlésre, melyre az országos függetlenségi- és 48-as párt leküldi közbénk két ékes beszédű tagját: *Hentaller* Lajos és *Lengyel* Zoltán orsz. képviselőket s kívülük beszélni fognak dr. *Szalay* Mihály, dr. *Nagy* Sándor, *Müller* Károly, *Zinszky* István és *Benedek* Árpád. Ha Isten velünk, ki ellenünk? A népgyűlés elnöksége. Lobogózzuk fel házainkat!

— **Kétszáz ezer korona iskolákra.** *Csáky* Károly váci püspök, mint egy sürgöny jelenti, 200,000 koronát adományozott váci népiskolák céljaira. A várostól telket vesz, s azon építteti fel az iskolákat. Vácott nagy lelkesedéssel vették tudomásul a püspök elhatározását.

— **Az új gyoroki plébános.** *Raskó* Sándor, szeged belvárosi segédlelkész, akit *Fátya* Mátyás helyébe nemrégiben nevezett ki a püspök a gyoroki plébániára, június közepén foglalja el plébánosi állását Gyorokon.

— **Vérezgő katonák.** Különös csatáról hoz hirt a táviró. Kronstadtból Berlinbe küldött távirat szerint a kaszpi ezred és az ottani tengerész katonák között véres összeütközés volt ma. A katonák összetűzték, s valóságos céta keletkezett, melyben kétezernél több katona

vett részt. A harcban sokan meghaltak s számszerűen megsebesültek. A tisztek nem tudták megakadályozni a vérengzést, mert a katonák megtagadták az engedelmisséget. Több tisztet, köztük a kronstadti parancsnokot is megsebesítették.

— **A református lelkészek címe.** A magyarországi ev. ref. egyház egyetemes zsinata előtt a protestánsok között élénk vitaközlés folyik a zsinaton tárgyalásra kerülő „törvénytervezetről”. Erről ír a *M. Sz.* legutóbbi számában Szendy Géza kisperegi ev. ref. lelkész. Cikkének érdekes része, amelyben a lelkészek címzéséről beszél. Ez a rész így hangzik:

Beszéltünk még arról is, hogy jó lenne a mai cím- és rangkorságos világban egy olyan törvénykönyvet alkotni, amelyben a lelkészek viseljenek bármely egyházi vagy emellett világi megbízatást, vagy kitüntetés, a lelkészi hivatal általánosan jelző címezésen kívül minden más címeknek használatától és elfogadásától szigorúan eltiltassanak. Erre nézve azonban abban állapodtunk meg, hogy bármely címnek a törvénybe iktatása alkalmat szolgáltatna később a klerikális intézmények előhírnöke, részben egyedül vagy mellékesen máris használatba vett nagytiszteletű, főtiszteletű, nagyságos, méltóságos stb. címeknek törvénybe iktatására.

Ajánlatba hozatott azonban egyrészt az, hogy lelkészársaink társadalmi uton tegyenek valamit és vigyék azt keresztül felsőbb utasítás bevétele nélkül, miszerint minden önállóan működő lelkész nagytiszteletű urnak, a segédlelkészek tiszteletes urnaknak címeztesse, és maguk járván ebben elől jó példával. Megtörténhetik, hogy akkor újra előáll majd egy újabb megkülönböztető címzés, de ezzel szemben ismét lehet hasonló eljárást követni.

— **Lourdes bucsujárhely marad.** A francia kormány, mint ismeretes, a lourdesi bucsujárhelyet mint ilyen be akarta szüntetni. Egy sürgöny szerint több kormánypartli képviselő kiközösítette Combes miniszterelnökét, hogy Lourdesban minden változatlan marad. Legközelebb plébániát kap, melynek vezetője püspöki rangban lesz.

— **Halálozások.** Berkes Bertalané, szül. Meer Róza ma hajnalban, hosszas szenvedés után meghalt. Negyven éves kort ért s férjén kívül öt gyermeke siratja. Meer Armin aradi festékkereskedő nővérét, Polgár Sándor, az Aradi Nemzeti Színház tagja sógornőjét gyászolja benne. Vasárnap délelőtt 9 órakor temetik az Andrássy-tér 8. sz. házból.

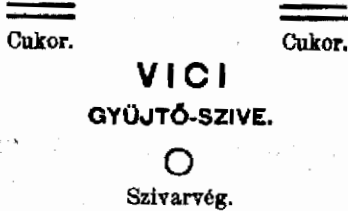
Gross Károly aradi főgimnáziumi nyug. tanár, ma délelőtt 42 éves korában elhunyt. Neje szül. Polgár Anna és három gyermeke siratja. Szombat délután temetik a Szarvas utca 1. sz. házból.

— **Arátn.** Temesvárott él néhány pángermán boszorkány. Ezek egyike most azt az eszmét vetette föl, hogy ezután ne éljen, hanem német hoch szócskát kiáltanak a délvidéki németek. A rokonszenvtelen eszme azonban a hazafias svábok körében éppen nem talált kedvező talajra, amit az a sok tiltakozó levél is bizonyít, amiket egymásután küldenek a lapocskának.

— **Az anyakönyvvezetők köréből.** A belügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Aradvármegyében a solymosi anyakönyvi kerületbe Garai Lőrinc községi irnokot, az ó-paulisi anyakönyvi kerületbe Weingartner Gyula körjegyzői irnokot, a medgyes-egyházi pedig Kiss László ottani lakost, a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorító hatáskörrel, anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki; Gyúge Kálmán glogováci anyakönyvvezető-helyettes hatáskörét pedig a házassági anyakönyv vezetésére és a házasságkötésnél való közreműködésre is kiterjesztette.

— **Öngyilkosság Borossebesen.** Csütörtökön reggel 8 órakor Borossebesen öngyilkosságot követelt el Pugna György vasesztergályos. Az öngyilkos régebben a borossebesi vashámorban volt alkalmazva, de miután a gyár üzeme egy év óta szünetel, mostanában munkanélküli maradt. Öngyilkosságának valódi okát nem sejtik, mert előzőleg jókedvűen reggelizett együtt családjával. Felesége és 5 gyermeke siratja.

— **Szivek a kávéházban.** Tedeschi Viktornak, kit bővebben bemutatnunk felesleges, sokoldalú tevékenységén kívül egyik nevezetes és hasznos tulajdonsága a jótékony célú gyűjtés. Ezt azonban nem a félelmetes formában teszi, nem zsarol meg senkit, mert csupán felesleges kávéházi cukordarabokat és szivarvégeket gyűjt. Ezek a csekélységek kicsiben keveset érnek, de sokra szaporodva, szép összeget juttatnak a jótékony célra. A mai naptól fogva Tedeschi Viktor akkor is gyűjti a cukrot és szivarvéget a kávéházakban, ha nincs jelen. A törzsasztalok felett ott függ a megbízottja egy-egy szív alakjában, mely ugyan nem dobog a jótékony eszméért, de azért elfogadja az adományokat. A szivek plébából készültek, a fővárosi gyűjtő-perselyek mintájára, s Paikert Henrik földbirtokos csináltatta Tedeschi Viktor tiszteletére. A szivek előlapjának következő az ábrázata:

A két felső hasadék cukordarabok, az alsó, kelek nyílás szivarvégek befogására való. A Városi kávéház és a Hungária törzsasztalai felé ma függesztettek ki egy-egy gyűjtő-szivet, s a napokban a Pölz-kávéházba is kerül egy.

— **Külföldi magyarság.** A külföldi gyárosok, hogy produktumaikat a magyar ipartermékeket pártoló közönség előtt rokonszenvesse tegyék, ráfanyalodnak a magyar nyelvre, azon kínálják portékáikat. De hogy az ő magyarkodásokból miféle csodabogarak kerülnek ki, arra egy olvasónk két nyomtatványt küldött illusztrációnak. Az egyik Berlinből származik, és hü formájában reprodukálva ez:

Vagyunk szerencsés azt meghirdetni mi tisztelettel vásárolnak hogy nyilatunk fióküzlet a mi gyármunkal es pedig olyan áruknak melyek a Magyar Kormány vámal szednek Tetschen ben, Cséhországban.

A küldemények Tetschenben (Cséhország) Áprilisban idik kezdődnek. Hanem minden pént küldemények, levelezések és ugy továbbaz régi címet Berlin, Putbusserstr. 19

tetszik küldeni.

A mi utazok urak több közlemények szivesen fognak adni mikor oda jelenek.

Kitűnő tisztelettel

Ernst Rappe & Hecht.

A másik Felső-Ausztriából való. Ott is szép dolgok kerülnek ki, ha magyarul próbálnak beszélni. Ez így szól:

Szives tudomásra!

A tisztelet vevőink sokszor kérdezek, hol megvásárolnak jó acélt. Van szerencsénk a tisztelet kovács-mestereket arra figyelmeztetni, hogy Schröckenfux és társa, Spital am Pyhrn, Felső-Ausztriában, kitűnő acélt szállít. Ez a legkitűnőbb stájerországi acél, ő illik különösen az edzésre és könnyen összeforrasztható. Mi magunk kipróbáltuk és ajánljuk legjobban. Próbára szállítatuk 5-kilodarábnál 4 kor. 70 fillérért utánvétel mellett bérmentesen. A tisztelet kovács-mestereknek csak néha alkalmaja, jó acélt vásárolni, és mi kérjük azért probamegrendelést feladni, hogy biztosítják ezen acélnak kitűnő minőségét.

Szives megrendelések tessék az alulírott cím alatt küldeni:

Schröckenfux és társa,

Spital am Pyhrn, Felső-Ausztriában.

Főlsleges megjegyezni, hogy az osztrák meg német ipartermékek, ha ilyen körlevelekkel kínálják, csöppet se lesznek kedvesebbek előttünk. De ha az akadémia precizitásával szólna is az magyarul, akkor is ajtot kell mutatni. Schröckenfux meg Rappe urak pedig csapják el azt a hivatalnokukat, aki azt merte nekik mondani, hogy ezeket a körleveleket magyarul írta.

— **Kossuth-fák Battonyán.** A battonyai iparoskör múlt év szeptember hó 12-én szépen sikerült Kossuth-ünnepélyt rendezett. Ez alkalommal felmerült egy Battonyán felállítandó Kossuth-szobor eszméje is. Szentiványi Zoltán dr. battonyai ügyvéd, tekintve, hogy a szobor felállítása még idő kérdése, az ipartestület kertje részére öt platánfát ajánlott fel, avval a kérelemmel, hogy ezek a fák a Kossuth nevével viseljék. Szentiványi dr. a napokban adta át az iparoskörnek a fákat, melyeket egy kis ünnepély keretében fognak a kertben elültetni.

— **Furcsa öngyilkossági ok.** Battonyáról írják, hogy ott tegnap hajnalban Vuj János csizmadia mester előbb felakasztotta magát és mikor evvel célt nem ért, revolverrel agyába lőtt. Az öngyilkos nazarénus hitű volt. A felesége meghalt s nősülni akart, de nazarénus létére csak nazarénus hitű nőt akart feleségül venni. Minthogy azonban kedvére valót nem talált, megvált az élettől. Hét gyermeket hagyott hátra.

— **Csaló-álhadnagy.** A fővárosi rendőrség a napokban távirati felszólítást kapott Bécsből, hogy sürgősen kutasson egy Németh Pál Gyula nevű hadnagy kiléte után, mert az Bécsben megfordult és miután több helyen csalást követett el és azután megszökött, valószínűnek tartják, hogy nem is katonatiszt. A budapesti rendőrség a megejtett nyomozás során tényleg meg is állapította, hogy ilyen nevű katonatiszt nem létezik és hogy aki annak kiadta magát, csak csaló lehet. Az állítólagos hadnagy Bécsben megfordult a legelőkelőbb társadalmi körökben. Megismerkedett külön a tisztekkel, közöttük egy kapitánnyal is, a kítől 4000 koronát kért két napra kölcsön. A kapitánynak van egy már nem egészen fiatal nővére, akinek az álhadnagy udvarolni kezdett és már annyira vitte nála a dolgot, hogy feleségül kérte. A lány már-már beleegyezését adta, a midőn egy szép napon, még pedig azután, hogy bátyja 4000 koronát kölcsönzött udvarlójának, a hadnagy eltűnt. A mikor százados barátja az elmaradást sehogysem értve, szállására ment, a szállodában kellemetlen jelenetek tanuja volt. A hadnagy két napja elment onnan és szobájába az asztalon egy levelet hagyott hátra, a melyben azt írja a szálloda igazgatójának, hogy egy-két hónap múlva tér vissza csak, addig nem fizetheti ki 450 koronát kitett számláját. — Kiderült továbbá, hogy a hadnagy ur végigpumpolt egy csomó pincért, sőt a portástól és borbélyától is 50–60 koronát pumpolt. Az álhadnagy Bécsben mindenütt azt állította, hogy fogadott fia egy Németh nevű budapesti dúsgazdag ügyvédnek, a ki már 78 éves és attól 130 ezer forintot fog örökölni. Valószínű, hogy az álhadnagy azonos lesz a nemrégiben Pozsonyban csalásért feljelentett és megszökött Darakovits Gyula 28 éves kereskedősegéddel, aki a Németh nevet csak bitorolja. A bécsi rendőrség kiadta ellene a körözölevelet és értesítette a budapesti rendőrséget is.

— **Az angol high life botránya.** Londonból írják: Különös házassági botrány foglalkoztatja az angol előkelő köröket. Fiatal ember került bíróság elé, aki fél év előtt hangzatos, s előkelő történelmi név alatt nőül vette Russel grófnőt, egy előkelő angol dzsentlemén elvált nejét. Kiderült azonban, hogy az új férj eredeti és egyedül jogos neve Brown William, és hogy az atyja kocsis. A múlt évben ismerkedett meg az elvált asszony a Henley regattánál braganzai Modena Athrobolddal, aki titokban elmondotta az angol hölgynek, hogy egy európai uralkodó természetes fia és a következő évben hercegi címet, továbbá 30000 font apanázst kap. A lady hitt neki és csakhamar beleegyezett a házasságba. Az esküvőnél a vőlegény „modenai Stuart Athrobold” nevet írta az okmány alá, azt mondva, hogy el kell titkolni valódi nevét. A fiatal pár egy francia fürdőben töltötte a mézes-heteket, s most egyszerre eltűnt a férj. A minap látta viszont az elhagyott feleség, de akkor az alkirályfi már a vádlottak padján ült.

— **Minden pontos embernek gondoskodni kell,** hogy szép látogató jegyei legyenek. Ajánljuk e célból az „Aradi Nyomda Részvény-Társaság” nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak csinos dobozban 2 korona.

— Esős időben jó cipő. Ennél a csunya, rossz időjárásnál, egészségi szempontból fontos, hogy jó és tartós cipővel lássuk el magunkat. A Porter féle cipők nyugodtan ajánlhatók, amelyeknél jobbák és tartósabbak manapság nem készülnek. Formájuk tökéletes, a lábat nem kiozzák, viseletben könnyűek és rendkívül jutányosak. A Porter cég a közönség elismerésére igyekszik érdemessé lenni azáltal, a legjobb árut hozza forgalomba.

— Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— T. Üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselővel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Leányszöktető dragonyos főhadnagy.

(A grófkisasszony regénye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bécs, április 24.

Nagy szerelmi botrány pattant ki az osztrák főúri körökből. Egy báró, aki dragonyos főhadnagy, megsöktetett egy grófkisasszonyt, aki egy dragonyos kapitánynak a leánya. A leányszöktető bárót letartóztatták, a zokogó grófkisasszonyt pedig megverte a papája s aztán elvitte haza.

Grumeth-Trauenfeld báró a Dobrzamban állomásozó 13-ik dragonyos ezred főhadnagya. Dobrzamban lakik egyúttal *Apraxin* gróf, a 2-ik dragonyosezred szolgálaton kívüli századosa. *Apraxin* grófnak szép leánya van, akinek a kedvéért nagy háztartást vezetett s az ezred tisztjeit kéthetenként vendégül látta. Az egész tisztikar rajongott a szép *Apraxin* Máriaért, de ő kegyeivel csak egyet tüntet ki, a daliás *Grumeth-Trauenfeld* bárót, *Apraxin* gróf azonban nem rokonszenvezett a fiatal dragonyos főhadnaggyal, akivel egyszer a vendéglőben összeszóvalkozott. S a mikor a báró megkérte a szép Mária kezét, s ez pirulva vallotta be atyjának, hogy szerelmes, az öreg *Apraxin* nagy haragra lobbant s nyomban megüzente a főhadnagynak, hogy ne merje többé betenni a lábát a házába.

Grumeth-Trauenfeld báró egy hét múlva megsöktette az apai háztól *Apraxin* kisasszonyt.

Az öreg gróf nyomban megtette a feljelentést a dragonyos főhadnagy ellen és annak letartóztatását követelte.

A szökevény párocskát tegnapelőtt tartóztatták le *Klattauba*. Vigan éltek együtt egy szállodában.

Apraxin gróf egyenesen a prágai hadtestparancsnokhoz ment, követelvén a leányszöktető báró szigorú megbüntetését. A hadtestparancsnok rendeletére tartóztatták le a párt, a grófkisasszonyt természetesen nyomban szabadon bocsájtották.

Grumeth bárót Pilsenbe szállították, ahol vizsgálati fogságba helyezték.

Az öreg gróf *Apraxin* személyesen jött el sirdogáló leányáért, akit a pályaudvaron alaposan elvert.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A pénzhamisító „grafikai műintézet”. Temesvárról táviratozzák: A temesvári törvény-

szék ma kezdte meg a végtárgyalást *Weisz* János verseci bankóhamisító ismert ügyében. Bűntársai *Ditton* Konstancia újpesti tanítónő, *Schröder* Konstancia újpesti, *Ertmann* József lugosi, *Wohlgenuth* Ferenc, *Katalin* és *János* verseci, *Rusz* Döme sajtényi, *Szuperof* Péter kanaki, *Ivanuza* Miklós károlyfalvai és *Bret* Lipót budapesti lakosok. A fővádlott felesége időközben meghalt. A törvényszék *Gerdanovics* táblabíró elnökletével *Menzer* és *Szász* bírákból áll. A vádat *Racsov* alügyész képviseli, a fővádlottat *Niamesny* Mihály védi. *Weisz* János avval védekezik, hogy Versecen grafikai műintézetet akart felállítani és két embertől, akiket megnevezni nem akar, 2000 forintot vett fel azzal az ürügygel, hogy hamis pénzt csinál, tényleg azonban csak képes levelező-lapokat akart előállítani. *Weisz*, aki család és okirathamisítás miatt két ízben összesen már nyolc évi fegyházát ült le, ügyesen védekezik és kisiklik minden keresztkérdés alól. Vagyonát műrajz-lással szerezte Versecen. Fől is mutat három krétarajzot, köztük *Hercegg* Ferenc arcképét. Védekezése két óra hosszat tartott. A tárgyalás két napot fog igénybe venni.

§ Szabadlára helyezett uszlónó. A soproni törvényszék *Tihanyi* Irma, a nagyszabású csalónő ügyében két nap óta folyó főtárgyalást ma bizonytalan időre elhalasztotta. *Tihanyi* Irmát, ki tíz hónapig ült vizsgálati fogságban, szabadlára helyezték.

§ Csalárd bukás. *Vitéz* Mihály volt makói nyomdatulajdonost és papirkereskedőt csalárd bukás büntetvéért vonta ma felelősségre a szegedi büntető törvényszék. Azzal vádolták, hogy könyveit rendetlenül vezette, leltárt sohasem készített s bukás előtt egyes hitelezőinek a többiek rovására előnyt nyújtott. *Vitéz* Mihály ellen a bejelentett csődkezelés 27,000 koronát tett ki s a csőd eljárás folyamán vagyonát 7600 koronáért értékesítették. A bukott nyomdatulajdonos legérzékenyebben a szegedi *Traub* B. és *Társas* céget károsította meg. *Vitéz* Mihály tagadta, hogy eljárásának a hitelezők megkárosítása lett volna a célja. Mindig remélte a rossz üzleti viszonyok jórafordulását s ameddig végképp össze nem torlódtak a fellegek feje fölött, fizetett s az ellene vezetett árveréseket is tisztázta. A bíróság a védő beszéde után a súlyosabb beszámítás alá eső csalárd bukás büntette helyett csak vétkes bukás vétségében mondta ki *Vitéz* Mihályt bűnösnek s két havi fogságra ítélte. Az ügyész súlyosbírtásért, védő enyhítésért felebbezett.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 24.

Két napi száraz idő után, tegnap óta állandóan esik.

Gazdáink nem találják soknak a nedveséget, amihez hozzájárul, hogy az eső elég meleg.

A tengeri vetése késik és ez a gazda nagy hátrányára van.

Gyenge bebozatal mellett élénk kereslet volt. Mintegy 600 métermázsza buza és 400 métermázsza tengeri került forgalomba.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységét véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.80—7.35.

Buza közép 7.10—7.20.

Tengeri 5.80—5.85.

Rozs névleges jegyzés 6.10—6.20.

Arpa névleges jegyzés 5.30—5.50.

Zab névleges jegyzés 5.80—5.40.

Az irányzat változatlan.

— Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: *Metzl* testvérek, *Wittingau*. — *Neumann* Lajos, *Buziás*. — *Heller* és *Teltscher*, *Prosznitz*. — *Braun* Dezső, *Gyöngyös*. — *Pollák* Mari, *Bécs-Ujhely*. — *Földes* Jenő, *Tata*.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 24.

Déltőzsde. Buzakínalat mérsékelt, a vételkérő korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 19,000 métermázsza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek közül árpa 5 fillérrel drágább. Időjárás borús.

Kéltőzsde. Berlin 1/2 magasabb.

Zárás 12 órakor:

Buza áprilisra	7.85—7.88
Buza májusra	7.65—7.68
Buza októberre	7.51—7.52
Rozs áprilisra	6.91—6.92
Rozs októberre	6.51—6.52
Zab áprilisra	6.08—6.09
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.08—6.09
Tengeri júliusra	6.13—6.14
Repece augusztusra	12.35—12.45

Zárás 5 órakor:

Buza áprilisra	7.91—7.93
Buza májusra	7.67—7.68
Buza októberre	7.51—7.52
Rozs áprilisra	6.95—6.96
Rozs októberre	6.50—6.51
Zab áprilisra	6.14—6.15
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.15—6.16
Tengeri júliusra	6.18—6.20
Repece augusztusra	—

Zárás 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	673.25
Magyar hitelrészvény	721.50
Lezártbank részvény	458.—
Rima-Murányi vasmű részvény	483.50
Osztrák-magyar államvasút részvény	683.—
Közuti vasút	612.50
Városi villamos vasút részvény	301.25

Szeszűzet.

— Április 24. —

Mai jegyzések: Készárú nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. **Száritott mész** 12'80—13— korona mmásanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, április 24.

Magyar aranyjárdék 4%	121.40
Magyar koronajárdék 4%	99.55
Magyar arany 4%	92.75
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	208.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	158.—
Osztrák papírjárdék	100.50
Osztrák járdék ezüst	100.50
Osztrák járdék arany	121.50
Koronajárdék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	154.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	720.50
Osztrák hitelbankrészvény	672.50
Osztrák-magyar államvasút	682.—
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.40
Német birodalmi márka	116.92
London	239.75
Páris	95.90
20 márkás arany	23.40

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.06
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtti 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.55
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczról szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 24. —

Magyar elrendelés: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 124—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 133—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 132—3 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 132—3 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 130—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 128—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 124—6 fillérig.

Szertelkezés: Április 21. napján volt készlet 38,931 darab, április 22. napján (ölhajtatott) 816 darab, április 22. napján elszállított 715 darab, április 23. napján maradt készlet 39,032 darab. Üzlet: Csönnes.

Még csak 6 napig

van könyv-, zenemű- és papir-kereskedésem

Szabadságtér 20. sz. alatt,

ezen idő alatt az összes raktáron lévő áruk

meglepő olcsó áron

lesznek árusítva.

Május 1-jétől

a Minorita-palota Andrassy-téri oldalán

fényesen berendezett,

és teljesen újonnan felszerelt

modern könyv, zenemű és papir

kereskedést

nyitok, melyre előre is felhívom a nagyérdemű közönség szives figyelmét.

Kitűnő tisztelettel:

267

Révész Nándor,

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

Arad, Szabadság-tér 20. sz. Telefon 265.

Csinos könyv-állványok

rendkívül olcsón eladók.

REGÉNY-CSARNOK.**Klára grófnő.**

— Francia regény. —

Fordította: **Ritt Gyula.**

[7]

(Folytatás.)

NEGYEDIK FEJEZET.

Tehát több szórakozást, változatosságot, társaságot keressen gróf ur. Itt van a vadászad, több hangulatot, ujságot kell a kastélyba varázsolni, hacsak nem akarja, hogy neje elhervadjon, elfonnyadjon.

E szavakat mondotta Flenory doktor, mikor Gramond lelkész a szalonba lépett. Az orvos az ablakmélyedésben volt beszédbe merülve a gróffal, kinek komoly elgondolkozó arca némileg elhitette a már megszokott sötét kifejezést. Az arcon megjelent egy-egy enyhe vonás különösen kiemelte a nemes szépségét.

A gróf megfordult és kezét nyújtotta a lelkésznek.

— Mit mond ön az orvos tanácsára?

— Én azt hiszem gróf ur, hogy a grófnő egész mást nélkülöz, mint a zajos társaságot, — válaszolt a lelkész.

A gróf homloka elborult.

— On a grófnőnél volt?

— Igen, gróf ur.

— Ugy a kérdésemre adott barátságos válasznak, nemde ön a szerzője lelkész ur?

— Gróf ur, hallgassa ki magát a grófnő.

Azt hiszem, hogy minden kérdésre a legjobb feleletet fogja kapni.

A gróf halkán fölnevetett.

— Uraim, beszéljünk valami másról. Az ön tanácsát pedig doktor ur, követni fogom. Ha a vadászdény kezdetét veszi, akkor ez ősi Alencon nagy társaságot fog itt látni.

A szárnyas ajtó, a mely a grófnő lakosztályába vezetett, kinyílt és azon Claire lépett be. Az orvos és a lelkész meghajolt, a gróf pedig eléje sietett, hogy karját felajánlja.

— Azt halom, hogy gyöngékedel?!

— Legkevésbé sem, válaszolt a grófnő barátságos mosollyal. Öreg barátunkkal, a lelkész ural folytatott társalgás tartott vissza... és tolettet is kellett cserélnem. A gróf csodálkozva tekintett feleségére, míg a benső meglegedés mosolyt csalt a lelkész ajkára.

A grófnő karcsu alakjára világos selyem ruha simult, mely a legszebb csipkéekkel volt díszítve. Az ékszereket nélkülözte, csak a ruha selyem gallérján feküdt egy értékes gyöngyfűzér. Pompás szőke haját egy rózsza díszítette és a derékön csattjában egy kis rózsacsokor illatozott. A benső felindulás gyöngén megfestette ajkait és sötétkék szemében egy gyöngéd kérelem világlott, finom metszésű ajkain egy igéző, félig barátságos mosoly lebegett, a mely kérni látszott őt: Légy ismét jó!

A gróf csalódva nézte feleségét. O egy néma, halavány arcú, fagyos megjelenést várt s íme a megjelenés csupa élet, csupa elevenesség, csupa gyöngédség. Nem tudta magának megmagyarázni a hirtelen változás okát. Udvariasan meghajolt előtte és mosolyogva, tréfásan jegyezté meg.

— Toiletted nem nagyon illik a mi egyszerű megjelenésünkhöz. Különböznék örömmre szolgál, értesítenem, hogy szépségednek csakhamar nagy bámuló köre leszen.

— Hogy értsem ezt?

— Ugy gondolom, hogy a vadászatokra meghívom barátaimat és ismerőseimet. A szomszéd vizitekkel is adósak vagyunk még. Ezeket még ma megkezdhetjük.

— A hangos társaságot nem nélkülöztem eddig sem, — szolt Claire és sötét pir lepte el arcát.

— Majd beszélünk még róla, mondta aztán.

— Ha kívánod, hogy társaságot fogadjunk, úgy örömmel leszek segítségére, hogy vendégeink, míg körünkben tartózkodnak kellemesen érezzék magukat.

— Köszönöm! De az asztalhoz mehetünk már. Szabad?

Karját nyújtotta nejeének és az ebédlőbe vezette, hol a vendégek már várakoztak rájuk. A grófnő mosolyogva köszöntötte az urakat és kezét nyújtotta az igazgatónak. A grófnő azelőtt csak a legszükségesebbek iránt intézkedett az asztalnál, a mi a gróftól láthatólag lehangozta. Most azonban szeretetreméltó háziasszonynak mutatkozott. Kedvvel és fáradhatatlanul teljesítette háziasszonyi tisztét. Átvette az étkezés vezetését, gondoskodott, hogy mindenik kényelme meg legyen s folytonosan figyelte a felszolgáló inasokat. Aztán a társalgásba elegyedett.

Az orvostól a falu betegei, a lelkésztől a szegények és árvák felől kérdezősködött. Majd az igazgatóhoz fordult és gazdasági ügyek iránt kérdezősködött. Általában az alenconi viszonyok iránt oly meleg érdeklődést tanúsított, hogy a gróf nem tudott hova lenni bámulatában. Szívébe a megsegényülés férközött. Hálás pillantást váltott Claire-el azon törekedéseért, mellyel a közvetítő utat kereste s ő kötelességének tartotta a közeledést folytatni.

Soha, egy ebéd alatt még nem uralkodott oly fölséges hangulat, mint ma az alenconi kastélyban. Az orvos néhány adomát mondott, az igazgató egy pár csinos vadásztörténetet adott elő és a lelkész azokat a regéket elevevitette fel, melyek az alenconi kastély történetéhez fűződtek.

A verandára nyíló ajtókon beözönlöttek a késői nyár napsugarai, a park fái között csönnes szellő lengedezett és lőnn a magas légben fecskék keringöztek, készülődve a hosszú déli utra. A mesaze távolból a parasztnok szerény hangszerének accordjai hallatszottak; néhanéha hozott a szellő egy elhaló melódiát azokból a népdalokból, melyeket a legények és leányok a völgyben énekeltek a vasárnapi kirándulásán.

(Folytatás következik.)

NAPIREND.

Április 25. Szombat. Róm. kath. naptár: Márk ev. — Protestáns naptár: Márk ev. — Izraelita naptár: Sabbat, Semini. — Görög-keleti naptár (április 12.): Vazul püspök. — A nap két óra 38 perccor, nyugszik 6 óra 46 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-museum helyisége mellett élésterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, szeles, északon, nyugaton sok helyütt csapadék.

Április 25. Az aradi fiatalság egyrésze hangversenyyel egybekötött táncmulatsága (Millennium külön terem.)

Nemzeti színház.

Bérlét 189. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1903. évi április hó 25. én:

Bob herceg.

Regényes nagy operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

A királynő	Csigaházi E.	Hadnagy	Semlál A.
György, fia	Rózsa Lili.	Lordkancellár	Keleti M.
Viktória	Répásy G.	Tom, bátyja	Győre Alajos.
Lancaster	Békéssy Gy.	Annie, leánya	Singhoffter V.
Pomponius	Polgár S.	Plumpudding	Sarkadi A.
Hopmester	Füredi J.	Gipsy, fűszeres	Németh J.
Táncmester	Juhász S.	Pickvick	Pápai József.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.***Dr. Sugár Jenő**
ügyvédi-irodáját

f. é. május hó 1-én

990

Deák Ferenc-utca 33—34. szám alá
helyezi át.

Van szerencsénk nagyrebecsült vevőinknek, üzletbarátainknak és a t. c. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint Aradon fennálló

Rosenblüh H. és Társa cég

alólirott eddigi beltágjai barátságos meg egyezés alapján egymástól oly módon váltunk meg, hogy alólirott Singer Sándor beltág a cégből kilépett, alólirott Szenes Soma beltág pedig a társascég üzletét annak összes cselekvő vagyonával, saját számlájára átvette, s azt az eddigi cég alatt tovább vezetni fogja.

A t. c. közönség cégünk irányában eddig tanúsított jóakarátát megköszönve, kérjük azt a cég számára a jövőre nézve is megtartani.

Aradon, 1903. évi április hó 24-én.

Kiváló tisztelettel:

Szenes Soma.**Singer Sándor.**

987

Egy a könyvvezetésben,
magyar, német levelezésben
és minden egyéb irodai teendőben

teljesen jártas egyén, a délutáni órákban ezen teendők elvégzésére ajánlkozik.

Szives ajánlatok „**Megbízható**“ jelíggel e lap kiadóhivatalába kéretnek. 991

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

15358—1903. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

állomáson 1. évi április hó
Debreczen 28-án d. u. 2 óra

Budapest, 1903. évi márczius hó 31-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

4720— 903. kh.

Hirdetés.

A m. kir. földmívelésügyi minisztérium támogatásával az Aradi vadásztársulat a város közönségétől bérelt vadászterületén fácántenyésztést létesített; a vadtenyésztés előmozdítása céljából felhívom a város lakosságát, hogy a mészáros, dogge vagy hason nagyfajú kutyákat szájkosárral lássák el, a házőrző ebeket pedig nappal állandóan tartásuk köztve s éjjel is csak akkor ereszték el, ha az udvar olyan, hogy onnan az eb ki nem jöhet.

Különösen meghagyom az eb-tartó tulajdonosoknak, hogy kutyáikat a földekre magukkal ki ne vigyék.

Arad, 1903. évi április hó 17-én.

Sarlot,
főkapitány.

VÖRÖS JÓZSEF

paplan és matráczkészítő

Aradon, Deák Ferencz-utca 4. és 5. szám.

Tisztelettel értesíti a n. é. helybelli és vidéki közönséget, hogy évek óta a Szabadság-téren létezett paplan és matráczkészítési iparát **Deák Ferencz-utca 4. és 5. szám alá helyezte át.**

Készít mindennemű

paplan és matráczókat

a legegyszerűbbtől a legfinomabb minőségben, jutányos árban és pontos kivitelben. 604

Javítások jutányosan és a legnagyobb gondfordítás mellett elfogadtatnak.

McCormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kéveköttógép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtőgerelye és „Manila“ kéveköttőfonalgépgyártmányai.

Évi gyártmány 362.000 gép. 2875

Képviselő: **KOVÁCS SOMA** Arad, Neuman-palota.

216—1903. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a felső marosparti 7., 8., 9. és 10. sz. falerakó helyeknek 1903. évi május 1-től 3 évre való bérbeadása iránt folyó év április hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: a) A 9. sz. 511 49/1100 öli területű falerakó helyre 50 fill. b) A 9—10. sz. 148530/1100 öli területű falerakó helyre 90 fill. c) A 7—8. sz. 928 öli területű falerakó helyre 50 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 100/o-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1903. évi április hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k
aljegyző.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Ajánlja

kitűnően berendezett és jól felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomdai munkák gyorsan és pontosan elkészítettnek.

Méltányos árak!

Báli meghívók,

Tánczrendek,

Belépti-jegyek,

Esküvési és eljegyzési kártyák,

Gyászjelentések,

Üzleti körlevelek,

Levélpapírok,

Borítékok, stb. stb.

Szép kivitel!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó butorok

Andrássy-tér 22. szám, ajtó 3.
Megtekinthető bármikor. 966

Tíz év óta fenálló

lakatos műhely kiadó. Bővebbet:
Erzsébet-körut 22. 973

Székesuton

(Temesmegye, Új Aradi járás.) El-
adó: Lakház, jó forgalmu üzlettel,
nagy udvarral és nagy gyümölcsös
kerttel elköltözés miatt olcsón és
jó feltételek mellett. Ertekezhetni.
Weisz Hermann urnál, Székesuton
vagy Hay Józsefnél Aradon, Heim
Domonkos-utca 2. szám. (Tököl-
tér.) 988

Nagy utcai lakás!

Heim Domonkos utca 2. szám (Tö-
köly-tér) alatt 4 szoba, konyha élés-
kamra és kényelmes mellékhelyi-
ségekkel, valamint az egész lak-
osztályokban villanyvilágítás beren-
dezéssel augusztus 1-sőtől bére-
adó. Ertekezhetni ott a házban. 989

9603—1903.

Hirdetmény.

A csatornázási költségről szóló
25988/705—96. számú szabályren-
dellet módosított 20 szakaszát, mely
szerint a háztulajdonos, a csatorná-
zási költségre kötelezett bérelőnek
be és kiköltözését a bejelentési hi-
vatainak az ott díjtalanul e célra
kapható bejelentési lappal a köl-
tözései számított 8 nap alatt be-
jelenteni köteles, a nagyméltóságú
m. kir. belügyminiszterium 187409
III—902. számú intézkedéssel jó-
váhagyta.

Erről az al értesítjük a város
közönségét, hogy a módosított sza-
kasz folyó évi május hó elsején
kötelezően életbe lép.

Arad, 1903. évi április hó 18.

A városi tanács.

ad. 701—1903.

Hirdetmény.

Werner és Kohut aradi cég a
Hajó-utca 1. sz. a. telken egy bór-
szárító telep felállíthatása iránt
telepengedélyért folyamodván, az
1884. XVII. t. cz. 27. szakasza ér-
telmében a telep helyszíni tárgya-
lására a f. évi április hó 24. ének
d. u. 5. órája helyett újabb határ
időül f. évi május hó 2-ikának d.
u. 5. óráját kitűzöm, amelyre az
érdekeltek ez uton is meghivat-
nak azon észrevétellel, hogy a te-
lep helyszíni és tervrajza, valamint
az üzem módjának leírása a kapi-
tányi hivatal iparügyi osztályánál
f. évi május hó 2-ig, mindenkor
a hivatalos órák alatt betekinthe-
s a netáni észrevételek írásban
ugyanott, előszóval pedig a hely-
színi tárgyalás alkalmával megte-
hetők, mert amennyiben ilyenek
nem emeltnének, s ha köztekin-
tetek gatlélag fel nem merülend-
nek, a telepengedély az idézett
törvény 30. szakasza rendelkezé-
séhez képest ki fog adni.

Arad, 1903. évi április hó 22.

Sariot,
főkapitány.

Van szerencsém a n. é. közönséggel
tudatni, hogy Aradon

kárpitos és diszitó-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin,
Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermek-
ben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes
helyzetben vagyok t. cz. rendelőknek
legkényesebb igényeinek is megfelelek.
Elvállalok minden e szakmába vágó
munkákat, a leggyorsabbtól a legdiszi-
sebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett.
Elvállalok olcsón lakásberendezé-
seket helyben és vidéken. Költözködések
alkalmával butorcsoomagolást, ugyancsak
használt kárpitozott butorok és billiard-
asztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón
eszközölök.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszitó

Thökölly-tér 8/a. szám (Prolich-ház.)

Zálogczédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

ARADON,

Salacz Gyula-utca 2.

Kalmár József

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és
belső gumikat és minden a kerék-
párhoz tartozó felszerelési tárgyakat.
Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telefon beren-
dezéseket szakszerűen és jótállás
mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

Cséplőgarnitúra

4 lőerejű, szalmafütésre is al-
kalmos

gőzmozgonynyal

és 42°-os sines

cséplővel,

felszereléssel együtt csaknem
teljesen új állapotban, szava-
tosság mellett készpénzért, eset-
leg 2—3 évi részletfizetésre is
jutányos árban

eladó

Geröcs Béni gépjavitó műhely-
ből Aradon, Választó-utca 12.
szám. 936

Ertekezhetni Sárossy-utca
4. sz. alatt.

Tekepálya megnyitás!

Ma 25-én, szombaton
nyílik meg

a költségkímélés nélkül ujon-
nan javított, villanyos világi-
tással ellátott

fedett tekepálya

Aulich Lajos- és Lipót-utca sar-
kán a „Mintakert” helyiségben.

Kellemes üdítő kerthelyiség,
tisztá hegyi borok, kőbányai
sör, kitűnő házi konyha, jutá-
nyos árak mellett.

A tekepálya előre meghatá-
rozott napokon egyes kuglizó
társaságok részére fenntartatik.
Szíves pártfogást kér

Özv. Miertl Józsefné,

a „Mintakert” tulajdonosa.

Városi és megyei telefon 115.

Tisztelettel felhívom mélyen tisztelt ve-
dőim és a n. é. közönség szíves figyelmét,
hogy 855.

színes bőr különlegességeim a
tavaszi idényre megérkeztek.

Rendeléseket a legsikkesebb divat szemű
pontosan eszközölök.

Seelinger M. Andor

uri és női minta czipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

M. kir. államv. budapest-jobbparti üzletv.

8854—1903. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Győr
állomásán levő pályavendéglő bér-
letére 1903. évi október hó 1 től
számítandó öt évi időtartamra, azaz
1903. évi szeptember hó 30 ig leendő
bérbeadása iránt ezennel nyilvános
ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az egy korona bélyeggel és
„Ajánlat a magy. kir. államvasutak
Győr állomásán levő vendéglői üz-
letnek bérletére a 8854. számhoz”
felirattal ellátott, borítékba zárt és
lepecsételt, nemkülönben a kellő
okmányokkal (erkölcsi bizonyít-
vány, iparengedély, honossági igaz-
olvány stb.) felszerelt ajánlatok
1903. évi május hó 2-án déli 12
órájáig a magy. kir. államvasutak
budapest-jobbparti üzletvezetősége
titkári hivatalához (Budapest, Külső
kerepesi-ut 8. ház, I. em. 81. ajtó)
posta útján, térli-vevény mellett,
nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 600,
azaz Hatszáz korona készpénzben,
vagy állami letétre alkalmas érték-
papirokban nevezett üzletvezetőség
gyűjtőpénztáránál 1903. évi május
hó 1-ének déli 12 órájáig leteendő.
Takarékbetét bánatpénzképen
nem tehető le.

Értékpapírok a budapesti ille-
tőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegy-
zett, 14 napnál nem régebb, árfolyam
szerinti értékben, de legfel-
jebb csak névértékben fognak
számíttatni.

A bánatpénz letételéről szóló
pénztári letétjegy az ajánlatához
nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó
feltételek ezen üzletvezetőség for-
galmi és kereskedelmi osztályá-
ban (Budapest, Külső kerepesi-ut
8. ház, I. emelet 33. ajtó) vagy a
budapest-jobbparti (keleti pályaud-
var), győri és szabadkai forgalmi-
főnökségnél a hivatalos órák alatt
megtekinthetők, miért is ajánlat-
tevőkről feltételeztetik, hogy a fel-
tétteleket ismerik és azokat ma-
gukra nézve kötelezőknek elfo-
gadják

A feltételektől eltérő, vagy a ki-
tűzött határidőn túl érkezett aján-
latok figyelembe vételni nem
fognak. A m. kir. államvasutak fen-
tartják maguknak a jogot, hogy
az ajánlattevők közül, tekintet nél-
kül a felajánlott bérre, szabadon
választhassanak.

Tájékoztatásul még megjegyezzük,
hogy a vendéglős lakásul szolgáló
3 szoba, konyha és mellék-
helyiségek, továbbá a vendéglő tar-
tozékát képező, a teherpályaudva-
ron levő csarda épületben találtató
étkező szoba, italmérő és konyha,
valamint az I—II. oszt. étterem fű-
téséről és világításáról bérli maga
tartozik gondoskodni, míg ellenben
a III. osztályú váró és étterem fű-
tése és világítása felerészben bér-
beadó vasút, felerészben pedig
bérli által fog eszközöltetni.

Budapest, 1903. évi március hó.
Az üzletvezetőség.

Allein echter Balsam
aus der Schützengasse-
Apothek
des
A. THIERRY in Prograd,
bei Kohitsch-Sauerbrunn.

Miért szenved ön?

ha biztos kiáltása van a gyógyulására
minden még oly régi seb is meggyógyul
és mentve lesz minden fájdalmas mű-
tétől, ha

Thierry Adolf egyedül valódi

CENTIFOLIA KENŐCSÖT

használja kiváló hatásai sebek gyógyulására és fájó részek enyhítésére fe-
hímulhatatlan. A valódi Centifolia szappan alkalmazható: mellifajás ellen
gyermekgyógyászatnál, a tejáradat csökkentésénél, mellkeményedésénél,
csúszó állapotoknál, nyílt sebeknél, dagadt lábaknál és ceonteru ellen
vágás, szúrás, lövések és ütéseknél, genyvedes sebek, Carbunkulus és,
minden égési sebek ellen. Fagyos testrészeknél, fekvés által előidézett
sebeknél, betegeknél, gyermeksebeknél stb.

THIERRY A. gyógyszerész balszam és centifolia kenőcse.

Ezen két gyógyszerünkben utólrhetetlen szer nincs kitéve meg-
romlásnak, hanem ellenkezőleg, mentől régebbek, annál értékesebbek
és hatásosabbak, ugyancsak nem szenvednek sem a fegyőtől, sem a for-
róságtól, miért is minden időben alkalmazhatók. Csaknem mindig ered-
ményt és segítséget hoznak, mindenesetre azonban, hogy nem szabad
hamisítványokhoz, vagy érték- és hatástalan ugynevezett pótzserkekhez
nyulni, mely csak örömtelen pénzkidobás, hanem tartanak magunkat ezen
két régóta bevált, olcsó, megbízható a mellett teljesen ártalmatlan,
világhírű szerkekhez, melyeket, minden háznál készletben kellene tartani.
Ahol nem kapható a valódiság bizonyítását, megismerését, rendeljék
egyszerre direkt a következő címzen:

THIERRY (A.) gyógyszerész védjeggyel-
gyógyszertára Prograd, Kohitsch-Sauerbrunn mellett.

Budapesti főraktár: Török J. gyógyszerárban, Király-utca. Zágrábban Mitterbach S. győgy-
szertárban és Bécsben Brädy C. gyógyszerésznél.

